

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Յեղափոխութեան Մեծագոյն Չախողումը՝ Դատական Համակարգի Տխուր Վիճակը

Այս օրերուն Հայաստանի Ազգային ժողովը դարձեալ կը փորձէ լուծում տալ Սահմանադրական Դատարանի շուրջ ամիսներէ ի վեր շարունակուող տագնապին: Օրակարգի վրայ է արդարադատութեան ցախարարի ներկայացուցած օրինագիծը, որուն համաձայն Դատարանի անդամներուն առիթ պիտի տրուի, որպէսզի կամաւոր ներկայացնեն իրենց հրաժարականը, սակայն շարունակեն ստանալ իրենց աշխատավարձերը մինչեւ պաշտօնավարման աւարտը:

Արտախորհրդարանական եւ խորհրդարանական ընդդիմադիր ուժերը դէմ կ'արտայայտուին առաջարկուող նոր օրինագիծին, իւրաքանչիւրը իր անկիւնէն մօտենալով հարցին: Նախորդ իշխանութիւններուն յարող քաղաքական գործիչները եղածը կը նկատեն ոտնձգութիւն Դատարանի անկախութեան նկատմամբ եւ պետութեան կողմը ձգտում՝ դատարանները իրենց հսկողութեան տակ առնելու նպատակով: Խորհրդարանական երկու ընդդիմադիր կուսակցութիւնները՝ «Բարգաւաճ Հայաստան» եւ «Լուսաւոր Հայաստան», իրենք եւս դէմ կ'արտայայտուին օրինագիծին, հարցին մօտենալով այլ անկիւնէ: Անոնց առարկութիւնը կեդրոնացած է այն հարցին վրայ, որ Սահմանադրական Դատարանի դատարանները երկար տարիներ, առանց աշխատելու, գումարներ պիտի ստանան հարկատուներու հաշուոյն:

Մեծամասնութիւն կազմող «Իմ Քայլը» խմբակցութիւնը կը պաշտպանէ այն տեսակէտը թէ, ներկայիս գործող Սահմանադրական Դատարանի 9 անդամներէն 7-ն նշանակուած են նախորդ իշխանութիւններուն կողմէ եւ հանրային կարծիքի մօտ չկայ վստահութիւն անոնց նկատմամբ ու դատական համակարգը նոր Հայաստանի տեսլականին համապատասխան ընթացաւոր համար, անհրաժեշտ է սկսիլ վերէն Սահմանադրական Դատարանէն:

Խորհրդարանական մեծամասնութիւնը պիտի կարողանայ պարտադրել իր կամքը ու օրինագիծը հաստատուի յառաջիկայ օրերուն: Սակայն, հարցը այսքանով չ'աւարտիր: Դատարանի անդամները կրնան չ'օգտագործել իրենց ընծայուած առիթը ու մերժեն դուրս գալ «բացուած պատուհանէն»: Այդ պարագային, յստակ չէ թէ իշխանութիւնները իրենց զինանոցին մէջ ինչպիսի այլ լուծումներ ունին:

Հայաստանի յեղափոխական
Շար.ը էջ 5

Փաշինեան. Հայաստանի Մէջ Չկայ Համակարգային Քորուփցիա, Բայց Չի Նշանակեր, Որ Քորուփցիոն Երեւոյթներ չկան

Եղծանումի (Քորուփցիայի) դէմ պայքարի միջազգային օրուայ առթիւ իր ունեցած ելուցիչ ընթացքին, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը եւս մէկ անգամ պնդած է. «Հայաստանի մէջ չկայ համակարգային քորուփցիա, բայց եւ այդ չի նշանակեր, որ քորուփցիոն երեւոյթներ չկան»:

«Մակայն կայ քաղաքական կամք քորուփցիան արմատախիլ անելու համար: Ուղղակի քորուփցիայի մեզ յայտնի եւ ակնյայտ ձեւերի նկատմամբ, էսպէս ասած, արգելքներ սահմանելը չի նշանակում երաշխաւորուած լինել քորուփցիայի մէջ ներքաշուելուց», - «Քորուփցիայի դէմ պայքարը՝ յանուն կայուն զարգացման նպատակներին» քննարկման ժամանակ յայտարարած է վարչապետը:

Փաշինեանի խօսքով՝ երբեմն քորուփցիան տեղի կ'ունենայ շատ զեղեցիկ նախադասութիւններով, երբեմն ալ՝ տեղեկատուութեան բացակայութեան հետեւանքով: Ինքն առնչուած է նման դէպքերու, երբ ինչ-որ քաղաքացիներ յայտնած են, թէ իրենք պետութեան որպէս նուէր ինչ-որ քաղաքի, գիւղի մէջ կը ցանկան դպրոց կառուցել:

«Յետոյ կարող է պարզուել՝

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան

այդ նուիրատուութեան ծիրում տարբեր քորուփցիոն պահանջներ են դրոււմ տարբեր գործարարներին կամ պետական օղակների առաջ, եւ ձեւակերպումը հետեւեալն է, որ կառավարութիւնում տեղեկ են, կառավարութիւնում գիտեն», - նշած է ան:

Վարչապետը վստահեցուցած որ, քորուփցիայի դէմ պայքարին

Շար.ը էջ 5

Դանիէլ Գուշաքճեան Նշանակուած է Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի Ներկայացուցիչ Ուաշինկթընի Մէջ

Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի Ուաշինկթընի ներկայացուցիչ Դանիէլ Գուշաքճեան

Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը (ՀԱԽ) կը տեղեկացնէ որ, Դանիէլ Գուշաքճեան նշանակուած է կազմակերպութեան ներկայացուցիչը Ուաշինկթընի մէջ:

«Մենք շատ հպարտ ենք ողջունելու Դանիէլը՝ Ուաշինկթընէն մէջ մեր ջանքերը ղեկավարե-

Շար.ը էջ 8

2,200.000 Տոլար Հանգանակուեցաւ Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի Կալային

Հայ-Ամերիկեան թանգարանի կալայի յանձնախումբի անդամները՝ ճաշկերոյթի աւարտին

Բացառիկ յաջողութեամբ պատկուցաւ Հայ-Ամերիկեան թանգարանի տարեկան 2րդ կալա-ճաշկերոյթը, որ տեղի ունեցաւ անցեալ Կիրակի 8 Դեկտեմբեր, 2019, Պէվլըրի Հիլզի Հիլթոն հիւրանոցի հանդիսասրահին մէջ:

Արդարեւ, Կլենտէյլի մէջ կառուցուելիք Հայ-Ամերիկեան թանգարանի եւ մշակութային կեդրոնի խնամակալ Մարմնի նախաձեռնած սոյն շքեղ միջոցառումին ներկայ էին շուրջ 900 հոգի: Հրաւիրեալներուն մէջ կը նշմարուէին ԱՄՆ-ի գոնկրէսի անդամ Ատամ Շիֆ, ԱՄՆ-ի Ծովային Ոյժերու նախկին

նախարար Փոլ Իզնատիոս, Հայաստանի աւագ հիւպատոս Արմէն Բալբուրդեան, հայ գաղութի կրօնական եւ քաղաքական ու հասարակական տարբեր կազմակերպութեանց ու մերձակալ քաղաքներու քաղաքապետութեանց ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ: Միջոցառումը տօնական էր:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկաուտներու կողմէ դրօշակի արարողութեանն հետք տեղի ունեցաւ ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի ազգային քայքայներու յոռնկայս ունկնդրութիւնը, կատարուած էր:

Շար.ը էջ 18

Սահակ Եպիսկոպոս Մաշալեան Յաղթանակ Տարած Է Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքի Ընտրութիւններուն

Պոլսոյ Հայոց 85-րդ պատրիարքի ընտրութիւններուն ձայներու ճնշող մեծամասնութեամբ նախնական յաղթանակ տարած է պատրիարքական տեղապահ Սահակ Եպիսկոպոս Մաշալեանը:

Կիրակի ուշ երեկոյցան Նախաձեռնարկ մարմնի հրապարակած տուեալներու համաձայն, նարնջագոյններու ճակատը ստացած է 9008 ձայն՝ Մաշալեան սրբազանի համար ապահովելով 89 պատուիրակ: Պատրիարքական միւս թեկնածու Արամ արքեպիսկոպոս Աթէշեանի գլխաւորած մանիչակագոյն ճակատը ստացած է 3529 քուէ՝ ունենալով 12 պատուիրակ:

Ընդհանուր առմամբ քուէարկութեան մասնակցած է 13 հազար 704 համայնքային անդամ՝ ընտրելու իրաւունք ունեցողներու շուրջ 30 տոկոսը: Շատերը չեն եկած քուէարկութեան, այս ընտրութիւնը համարելով անարդար, քանի որ թրքական պետութեան ուղարկած ընտրական կանոնադրութեամբ սահմանափակուած էր շարք մը հոգեւորականներու պատրիարքի թեկնածու առաջադրուելու հնարաւորութիւնը:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Իշխող Ուժի Համար Յարմարաւէտ Վիճակ է Ստեղծուել. Մնացել է Լուծել Մի Խնդիր

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

Որն է լինելու Հայաստանում առանցքային ընդդիմադիր ուժը, երբ կը գայ խորհրդարանի յաջորդ ընտրութեան ժամանակը: Հայաստանում այդ հարցի պատասխանը չի նշմարուում, փոխարէնն աստիճանաբար շատ բաց բնոյթ է ստանում պատասխանը գտնելու պայքարը, որ ծաւալուում է տարբեր ուժերի շրջանում՝ թէ խորհրդարանական, թէ արտախորհրդարանական, թէ նախկին իշխող համակարգի ուժերի միջեւ:

Պայքարի առանցքում դրուած է նոր իշխանութեան դէմ քարոզչութիւնը: Սակայն, դրանից բացի, ընդդիմութեան առանցքային ուժի համար պայքարի մասնակիցները քարոզչութեամբ թիրախաւորում են նաեւ իրար, պարզապէս ոչ բոլոր դէպքերում է այդ քարոզչութիւնը բաց: Բաց է, երբ խօսքը վերաբերում է նախկին իշխող համակարգի եւ թաւաշնայ յեղափոխութիւնից առաջ որպէս ընդդիմութիւն դիրքաւորուած ուժերի մասին: Իսկ երբ խօսքը հենց այդ համակարգի տարբեր թեւերի մասին է, այստեղ իհարկէ միմեանց քարոզչական թիրախաւորումը չափազանց նուրբ է, գրեթէ աննշմար:

Դրանից սակայն ներքին լարումը ամենեւին նուազ չէ: Աւելին, այդ համակարգում թերեւս բաւական ռացիոնալ կերպով դիտարկում են, որ շատ աւելի լուրջ մրցակից են միմեանց, քան որեւէ «արտաքին» այլ ուժ է իրենց մրցակից:

Ներկայում սակայն նրանք լուծում են այս պահի իրենց հիմնական հարցը՝ մաշել իրենց եւ իշխանութեան արանքում ընկած ուժերին: Այդ առումով նրանցից առանձնապէս մեծ ջանք չի էլ պահանջուում, որովհետեւ ուժերը, որոնց պէտք է մաշել, գործնականում արդէն մաշուած են, յամենայն դէպս քաղաքականութիւն վարելու

այն մեթոդաբանութեան եւ մօտեցման առումով, որով նրանք գործում էին ինչպէս յեղափոխութիւնից առաջ, այնպէս էլ յետոյ:

Օրինակ, այդ ուժերից մէկի ներկայացուցիչը կարող է «նոր Հայաստանում տեղ ունենալու համար» դաս կամ ցուցում տալ ՀՀԿ-ին՝ թէ պէտք է փոխուել, մտքի ծայրով իսկ չհանցկացնելով, որ ՀՀԿ-ն նոր Հայաստանի քաղաքական համակարգում տեղ ունենալու աւելի մեծ շանս ունի, քան դաս տուող ուժը, որին ՀՀԿ-ից աւելի է անհրաժեշտ փոխուելը:

Յետեղափոխական ներքաղաքական միջավայրում գործնականում բոլորը մնացել են յեղափոխութեան տակ: Այդպիսով ստացւում է ուշագրաւ մի պատկեր: Յեղափոխութեան արդիւնքում կայ իշխանութեան փոփոխութիւն՝ քաղաքական տրամաբանութեան եւ ուժերի իրական յարաբերակցութեան տեսանկիւնից, իսկ դրանից դուրս ներքաղաքական դաշտի մնացեալ տարածութիւնում ուժերի իրական յարաբերակցութիւնը գտնուում է այսպէս ասած նախադրափոխական շրջանի ռեժիմում կամ «բալանսում»: Իսկ այդտեղ գլխաւոր պայքարը Ռոբերտ Քոչարեանի ու Սերժ Սարգսեանի միջեւ է:

Իմ քայլը կառավարող մեծամասնութիւնը բացարձակապէս չի ցուցաբերում այդ բալանսը խախտելու ցանկութիւն, որովհետեւ չունի շարժառիթ: Կառավարող ուժն ինքը քաղաքական իմաստով ունի «բալանսի» գալու խնդիր: Այդ տեսանկիւնից, իշխանութեան շրջանագծից դուրս ներքաղաքական կեանքում պահպանուող նախադրափոխական բալանսը կառավարող նոր ուժի համար առաւելագոյն յարմարաւետն է, որ կարող է լինել մինչ քաղաքական բալանսաւորման սեփական խնդիրների լուծումը:

«ԼՐԱԳԻՐ»

Պաքուի «Հալած Իւղը»

Վերջնագրով խօսելը Պաքուի ձեռագիրն է, իսկ, այսպէս կոչուած, գրաւեալ տարածքներից հայկական զորքերի դուրսբերման, միլիոնների հասնող փախստականների մասին արդէն երեք տասնամեակ է՝ կրկնում են: Ատրպէյջանի ԱԳ նախարար էլմար Մամեդարովը, դեռեւս 2004թ.-ի Դեկտեմբերի 6-ին Սոֆիայում ելոյթ ունենալով ԵԱՀԿ նախարարական հանդիպմանը, կրկնեցի պէս յայտարարեց.

«Մեր վստահութիւնը Հայաստանի նկատմամբ, որն այսօր հաւասար է գրոյի, կարող է վերականգնուել միայն այն դէպքում, եթէ մենք տեսնենք, որ նա պատրաստ է դուրս հանել իր զորքերը մեր գրաւեալ տարածքներից»:

15 տարի անց՝ Բրատիսլաւայում նոյն ԵԱՀԿ նախարարական հանդիպման օրերին, Պաքուն ԼՂ հակամարտութեան կարգաւորման վերաբերեալ նոյնն է կրկնում. «Առաջին քայլը պէտք է դառնայ հայկական զինուած ուժերի անաւարակ ղուրսբերումը ԼՂ շրջանից եւ Ատրպէյջանին այլ օկուպացուած տարածքներից»: Հասկանալի է, թերեւս, որ իր ներքին քաղաքական լարուածութիւնը պարպելու մղումով Պաքուն ամենաքիչը պէտք է պահպանի իր հռետորաբանութիւնը՝ հասկանալով, անշուշտ, որ իր ասածները հակառակ կողմում «հալած իւղի» պէս չեն ընդունում:

Փաստաթուղթ շարադրելը շրջանառուելուց զատ Պաքուն յայտարարեց էլ, թէ բանակցելու է բացառապէս իր այդ շարադրանքի շրջանակում: Բանակցութեան հերթական ռաւոնդը Բրատիսլաւայում կայացաւ: Մնացականեան-Մամեդարով 3,5 ժամ տեւած գրոյցբանակցութիւնից շատ բան յայտ-

ամենեւին պէտք չի դիտարկել ֆիզիկական ոչնչացման համատեքստում: Խօսքը գիտակցական անձնագոհութեան մասին է, որը կարող է եւ աւելին լինել, քան մարմնական մահը: Այսինքն հանրապետականները Սարգսեանին ներկայացնում են որպէս անձնագոհ անհատի, որը յանուն հայ ժողովրդի փրկութեան եւ Արցախի անվտանգութեան, պատրաստ է գոհաբերել ինքն իրեն ու գրկանքներ կրել՝ ենթարկուելով քաղաքական հետապնդման: Մտքի կենտրոնական բաղադրիչը «յանուն հայ ժողովրդի» ձեւակերպումն է, քանի որ հանրոյթի հաւաքական գիտակցութեան մէջ յանուն ընդհանուրի գոհաբերութիւնը դիտարկուում է որպէս առաքինութեան բարձրագոյն դրսեւորում: Խոստովանենք, որ գեղեցիկ է հնչում, վստահաբար ներհայկական իրականութիւնից անտեղեակ իւրաքանչիւր մէկը կարող է տպաւորուել եւ ազդուել հերոսական այս վարքագծով: Զօնոր յանուն գաղափարի նահատակն ինչ-որ իմաստով աւելին է, քան մարդը, նա վերջնական էակ է, որը խորհրդանիշի կարգավիճակով ապահովում է հանրոյթի գիտակցական ցատկը:

Ահա սա է հանրապետականների վերջին օրերի բովանդակային առաջնային թիրախը: Փաստօրէն գոտ իրաւական գործընթացը քողարկուում է նահատակութեան ու անձնագոհութեան քա-

նի չէ. պնդե՞լ է Մամեդարովն իրենց ձեւակերպումները, թէ՞ ոչ: «Քննարկուեցին հրադադարի ամրապնդման, վստահութեան ամրապնդման միջոցառումների իրականացման, ինչպէս նաեւ յաջորդ տարուայ սկզբին համատեղ աշխատանքը շարունակելու ծրագրերը», - հաղորդում է ԱԳՆ խօսնակ Աննա Նաղդալեանը:

Բայց ՀՀ ԱԳ նախարար Զոհրաբ Մնացականեանը ԵԱՀԿ նախարարական համաժողովում ելոյթ էլ ունեցաւ՝ Պաքուի իշխանութիւններին պատասխանի երանգներով. «Արցախի ժողովրդի անվտանգութիւնը ենթակայ չէ զիջման»:

Ոչ մի պարագայում Արցախի ժողովուրդը պէտք է չմնայ առանց պաշտպանութեան համար անհրաժեշտ անվտանգութեան գծերի: Չի կարող լինել որեւէ իրավիճակ, որը ձեւաւորի Արցախի ժողովրդի էկզիստենցիալ անվտանգութեան անմիջական վտանգ, ինչպէս դա եղաւ 1991-1994 թուականներին եւ 2016թ.-ին: Այս միտքն առաւել ընդգծելու նպատակով ցանկանում եմ վկայակոչել Արցախի՝ ներկայումս Ադրբեյջանի օկուպացիայի ներքոյ գտնուող տարածքներում ստեղծուած իրավիճակը, որտեղ հայերը ենթարկուել են էթնիկ գտումների, եւ որոնք այժմ լիովին վերաբնակեցուած են ատրպէյջանցիներով: Այս իրականութիւնը վերջերս ներկայացուել է Ատրպէյջանի ղեկավարութեան կողմից որպէս Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման լաւ օրինակ», - յայտարարեց Զ. Մնացականեանը: «ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ»

Սերժ Սարգսեանից Քաղաքական Հալածեալ Դուրս Չի Գայ

ԿԱՐՊԻՍ ՓԱՇՈՅԵԱՆ

Հետեղափոխական Հայաստանը հարուստ է քաղաքական տեխնոլոգիաների, մանիպուլյացիոն մեխանիզմների ու միջերկիր արտառութիւններով: Ի հարկէ վերոյիշեալ տարրերը քաղաքական համակարգի պարտադիր ու անբաժան բաղադրիչներն են, բայց խնդիրն այն է, որ յեղափոխութիւնից յետոյ դրանց կիրառութիւններն էլ աւելի մեծ տարածքներ են զբաղեցրել՝ երբեմն շրջանցելով թոյլատրելիութեան սահմանագիծը: Այլ խօսքով՝ Հայաստանի քաղաքական միջավայրը փոխակերպուել է դատարկ տարածութեան, որն անընդհատ լցւում է քաղաքական տեխնոլոգիաների շահարկումներով, մանիպուլյացիոն մեխանիզմներով եւ անյաղթահարելի միջերկրով:

Բնականաբար սա չափազանց մեծ ու բարդ թեմա է: Այդ իսկ պատճառով փորձենք խոսսափել հիմնախնդրի ամբողջական պատկերի նկարագրութիւնից ու կենտրոնանանք դրա առանձին դրսեւոր-

ումները վրայ: Եթէ փորձենք առանձնացնել քաղաքական տեխնոլոգիաների, մանիպուլյացիոն մեխանիզմների եւ միջերկրի վերջին շրջանի ամենանշանակալի կիրառութիւնը, ապա վստահաբար կանգ կ'առնենք Սերժ Սարգսեանին առաջադրուած մեղադրանքի եւ դրա շուրջ տարածուող անհիմն աղմուկի վրայ: Մասնաւորապէս երրորդ նախագահի կողմնակիցները փորձում են մերժուած նախագահի կերպարից նահատակ նախագահի կերպար կերտել՝ ամրագրելով դա հանրային գիտակցութեան մէջ:

Նահատակութիւնը մարդկութեան պատմութեան ամենաազդեցիկ քաղաքական գործիքներից մէկն է: Անչիշելի ժամանակներից ի վեր գրեթէ բոլոր քաղաքական ու կրօնական շարժումների յաղթական ընթացքները պայմանաւորուել են հէնց այս գործիքի հմուտ կիրառութեամբ՝ քրիստոնէից շարժումից մինչեւ Գանդիի եւ այսպէս շարունակ:

Ի դէպ նահատակ եզրոյթն

Շար.ը էջ 5

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՁՎԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՏԱՊԱՂՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սերժ Սարգսեանին Սեղադրանք Առաջադրուած Է Խոշոր Չափերով Գումար Յափշտակութեան Համար

ՀՀ նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեանին մեղադրանք առաջադրուած է հանրօրէն վտանգաւոր այն արարքի կատարման համար, որ ան, 2008 թուականի Ապրիլ 9-էն մինչեւ 2018 թուականի Ապրիլ 9-ը զբաղեցնելով ՀՀ նախագահի պաշտօնը, իր պաշտօնէական դիրքը օգտագործելով, 2013 թուականի Յունուար 25-էն մինչեւ նոյն թուականի Փետրուար 7-ն ինկած ժամանակահատուածին կազմակերպած է պաշտօնատար խումբ մը անձանց կողմէ պետութեան վատնելու եղանակով առանձնապէս խոշոր չափերով գումարի՝ 489.160.310 (չորսը մէկ միլիոն տոլար Մ.) ՀՀ դրամի յափշտակութեան կատարումը:

ՀՀ նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեան

«Սերժ Սարգսեանը, տեղեակ լինելով ծրագրի շրջանակներում աւելի էֆան գնով վառելիքի մատակարարի առկայութեան մասին, գիտակցել է, որ այլ մատակարարների առաջարկած՝ պետութեան համար շահաւէտ գների առկայութեան պայմաններում դրանց համեմատ աւելի բարձր գին առաջարկած «Ֆլէշ» ՍՊ ընկերութեան հետ վառելանիւթի մատակարարման ֆինանսաւորման պայմանագիր կնքելու արդիւնքում պետութիւնից անհիմն ելքագրուելու են առանձնապէս խոշոր չափերով գումարներ: Անկախ ստացուած էֆան գնային առաջարկներից, որպէս մատակարար ընտրուել է «Ֆլէշ» ՍՊ ընկերութեանը եւ մատակարարման պայմանագիրը կնքուել այդ ընկերութեան հետ», - ըստ անձնապատկերի վրա մեղադրանքի մասին ստորագրուած է ՀՀ նախագահի մէջ:

Aysor.am-ը, յղում ընելով իրաւապահ համակարգի իր աղբիւրուն՝ նշած է, որ ՅՔԾ-ի մօտ գիւղատնտեսութեան նախկին նախարար Սերժ Սարգսեանի դէմ ցուցմունք տուած է եւ իրաւապահներէն իրեն չկալանաւորելու երաշխիքներ ստացած է:

Յիշեցնենք, որ «Հետք» պարբերականը 2019-ի Յունիս 10-ին գրած էր, որ գիւղատնտեսութեան նախկին նախարար Սերժ Սարգսեանին Յատուկ քննչական ծառայութեան ներս քննուող քրէական գործի շրջածիրէն ներս մեղադրանք առաջադրուած է:

Համաձայն կայքի՝ ՅՔԾ աղբիւրի, քրէական գործը կը վերաբերի պետական ֆինանսաւորման ծրագրով գիւղացիներուն մատչելի գիններով տրամադրուած պարարտանիւթերու գործընթացին: Պետութեան պատճառուած վնասը կը գնահատուի մօտ 1 միլիարդ դրամ:

Վեց Ամսուան Ընթացքին Ստեղծուած Է Կամ Ստուերէն Դուրս Եկած Է 6565 Աշխատատեղ

Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ 6 ամսուան ընթացքին ի յայտ եկած է, այսինքն՝ ստեղծուած է կամ ստուերէն դուրս եկած է 6 հազար 565 աշխատատեղ, «Ֆէյսպուք»-ի իր էջին գրած է ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը: «2018 թուականի Մայիսի համեմատ 2019 թուականի Նոյեմբերի 29-ի դրութեամբ Հայաստանում ի յայտ է եկել (ստեղծուել կամ ստուերից դուրս է եկել) 81 հազար 534 նոր աշխատատեղ: 2019 թուականի Հոկտեմբերի 29-ի դրութեամբ այդ թիւը 74 հազար 969 աշխատատեղ էր: Այսինքն՝ մէկ ամսուայ ընթացքում Հայաստանում ի յայտ է եկել (ստեղծուել է կամ ստուերից դուրս է եկել) 6 հազար 565 աշխատատեղ», - գրած է Փաշինեան:

միլիոն դրամ աշխատավարձի հատուածում, 0,5 տոկոսը կամ 423 աշխատատեղ՝ 2 միլիոն դրամից բարձր աշխատավարձի հատուածում: Նոյեմբերի՝ 81 հազար 534 նոր աշխատատեղերի բաշխուածութիւնը հետեւեալն է. 28,5 տոկոսը կամ 23 հազար 250 աշխատատեղ գտնուել է մինչեւ 150 հազար դրամ աշխատավարձի հատուածում, 70,8 տոկոսը կամ 57 հազար 736 աշխատատեղ գտնուել է 150 հազար դրամից մինչեւ 2 միլիոն դրամ աշխատավարձի հատուածում, 0,6 տոկոսը կամ 548 աշխատատեղ՝ 2 միլիոն դրամից բարձր աշխատավարձի հատուածում: Ինչպէս տեսնում էք, նոր ի յայտ եկած աշխատատեղերի բաշխուածութեան մէջ գնալով մեծանում է բարձր աշխատավարձով աշխատատեղերի չափաբաժինը», - նշած է վարչապետը:

Վարչապետը ընդգծած է, որ հետաքրքիր է Հոկտեմբերի՝ 74 հազար 969-ի եւ Նոյեմբերի՝ 81 հազար 534-ի բաշխուածութիւնը ըստ եկամտային հարկի սանդղակի, այսինքն՝ ըստ աշխատավարձի: «Հոկտեմբերի՝ 74 հազար 969-ի աշխատատեղերի բաշխուածութիւնը հետեւեալն էր. 30,4 տոկոսը կամ 22 հազար 810 աշխատատեղ գտնուել է մինչեւ 150 հազար դրամ աշխատավարձի հատուածում, 68,9 տոկոսը կամ 51 հազար 723 աշխատատեղ՝ 150 հազարից մինչեւ 2

Պարտիզանական Պատերազմները Բոյներուն Մէջ Պիտի Խեղդուին. Տիգրան Կարապետեան

Կ'ուզեմ վստահեցնել, որ Աժ պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան հարցերու յանձնաժողովը կը տիրապետէ իրավիճակին եւ ոչ միայն այդ տեղեկատուութիւնը, նաեւ շարք մը այլ տեղեկութիւններ ունինք, ուղղակի անգամ մը եւս բոլոր այն ուժերուն ու խմբակներուն, անհատներուն, որոնք նոյնիսկ միտքի ծայրով կ'անցընեն, որ կրնան ՀՀ օրինական իշխանութեան դէմ կատարել քայլեր, որոնք չեն բխիր Սահմանադրութենէն եւ օրէնքներէն, [կ'ըսեմ] եթէ քրուփցիայի պարագային՝ կը բաւարարուինք միայն թաթիկներ կտրելով, այստեղ՝ համակցուած պիտի ըլլայ: Այս մասին Աժ-ի մէջ յայտարարած է «Իմ քայլը» խմբակցութեան պատգամաւոր Տիգրան Կարապետեանը:

«Իմ քայլը» խմբակցութեան պատգամաւոր Տիգրան Կարապետեան

«Մեփոկելու են պատերին, փռուելու են եւ նմանատիպ այլ գործողութիւններ: Որեւէ մէկի մտքով չանցնի ՀՀ իշխանութեան դէմ ձեռնարկել որեւէ քայլ, որը չի բխում ՀՀ օրէնսդրութիւնից: Այն պարտիզանական պատերազմները, որ մարդիկ նպատակադրուած են իրականացնել, բների մէջ խեղդուելու են: Ես սա ստուծ եմ Աժ պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան հարցերու յանձնաժողովի անունից: Հանգիստ վեր ընկէք տեղներդ», - ըսած է ան: Յիշեցնենք, որ համացանցի մէջ տարածուած էր նամակ մը՝

ՀՅԴ «Նիկոլ Աղբալեան» ուսանողական միութեան անունով, որուն մէջ մանրամասներ կը յայտնեն ՀՅԴ գաղտնի ժողովէն: Յայտարարութեան մէջ ըսուած է, որ Հոկտեմբեր 31-ին ՀՅԴ Գերագոյն մարմինը հրաւիրած է Հայաստանեան կոմիտէներու ժողով, որուն ներկայիս Գերագոյն մարմնի եւ Բիւրոյի անդամներէն բացի, ներկայ եղած է նաեւ ՀՅԴ Բիւրոյի նախկին ներկայացուցիչ Հրանտ Մարգարեանը. «Ընկերոջ համոզմամբ՝ մենք, որպէս դաշնակցութիւն, պէտք է պարտիզանական հարուածներ հասցնենք ներկայ իշխանութիւններին», - ըսուած էր յայտարարութեան մէջ:

Խոշոր Չափերով Կաշառք Ստանալու Կասկածանքով Բերման Ենթարկուած Է ԿԳՄ Փոխնախարար Գեորգ Լոռեցեանը

Ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը յայտնած է, որ առանձնապէս խոշոր չափերով կաշառք ստանալու կասկածանքով բերման ենթարկուած է Հայաստանի կրթութեան, գիտութեան, մշակուցի եւ սփորթի նախարարի տեղակալը, ինչպէս նաեւ վերջինիս վարորդն ու ՀՀ-ի մէջ գործող ֆուլթայլային ակումբներէն մէկու նախագահը, որ միաժամանակ կը հանդիսանայ նաեւ շարք մը մատակարարող ընկերութիւններու փաստացի ղեկավարը: «Ազատութեան» տեղեկութիւններով՝ խօսքը փոխնախարար Գեորգ Լոռեցեանի մասին է: Ձեռք բերուած նախնական տուեալներու համաձայն՝ կրթութեան, գիտութեան, մշակուցի եւ սփորթի նախարարի տեղակալը, նախարարութեան ենթակայ հիմնարկներու կարիքներուն համար մարզագոյքի եւ մարզահագուստի ձեռքբերման նպատակով յայտարարուած մրցութիւններուն աջակցութիւն ցուցաբերելով վերոնշեալ տնտեսավարողին, ատոր դիմաց վարորդի օժանդակութեամբ պայմա-

ԿԳՄ փոխնախարար Գեորգ Լոռեցեան

նաւորուածութիւն ձեռք բերած է ստանալ առանձնապէս խոշոր չափերով կաշառք գումար: Տնտեսավարողի կողմէ գումարի մէկ մասը նախարարի տեղակալի վարորդին փոխանցելէն անմիջապէս ետք վերջիններս բռնուած են: Առերեւոյթ յանցագործութեան դէպքի առթիւ նախապատրաստուած նիւթերը փոխանցուած է ՀՀ ԱԱԾ քննչական բաժանմունք:

Չեխիան Համաձայնած Է Նարեկ Սարգսեանը Յանձնել Հայաստանին

Ձերբակալուելէն ճիշդ մէկ տարի անց Չեխիան Հայաստանին պիտի յանձնէ երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանի եղբայր Ալեքսանտր Սարգսեանի որդի՝ Նարեկ Սարգսեանը: Այս մասին կը յայտնեն Հայաստանի գլխաւոր դատախազութեան: Դատախազութեան յայտնած են, որ արդէն ոստիկանութեան յանձնարարած են կազմակերպել Նարեկ Սարգսեանի տեղափոխումը: Թէ ինչո՞ւ չեխական կողմն այսքան ուշ բաւարարեց հայկական կողմի պահանջը, Հայաստանի գլխաւոր դատախազի խորհրդական Գոռ Աբրահամեանը պարզաբանած է՝ Չեխիայի օրէնսդրութեամբ պայմանաւորուած երկար տեւած է գործընթացը:

Չեխիան Համաձայնած Է Նարեկ Սարգսեանը Յանձնել Հայաստանին

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի Ղեկավարութիւնը Այցելած Է Ծիծեռնակաբերդի՝ Ցեղասպանութեան Զոհերու Յիշատակի Միջազգային Օրուան Առթիւ

Հայաստանի ղեկավարութիւնը այցելութիւնը Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր

Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակի ու արժանապատուութեան եւ այդ յանցագործութեան կանխարգելման միջազգային օրուան առիթով՝ Հայաստանի բարձրագոյն ղեկավարութիւնը, 9 Դեկտեմբերին, այցելեց Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր:

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան, ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեան, ՀՀ ազգային ժողովի նախագահ Արարատ Միրզոյեան, ՀՀ արտաքին գործոց նախարար Զոհրապ Մնացականեան ծաղիկներ խոնարհեցին 1915 թուականի Հայոց Ցեղասպանութեան անմեղ զոհերու յիշատակը յաւերժացնող անմար կրակին մօտ:

Նշենք, որ 11 Սեպտեմբեր 2015-ին, ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամպլեյի 69-րդ նստաշրջանին ընթացքին միաձայն ընդունուած է Հայաստանի կողմէ ներկայացուած 69/323 բանաձեւը, որմով հռչակուած է ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակի եւ արժանապատու-

թեան ու այդ յանցագործութեան կանխարգելման միջազգային օր: Նախաձեռնութիւնը կը բխի ս.թ. 27 Մարտին ժընևեի մէջ ՄԱԿ-ի մարդու իրաւունքներու խորհուրդի 28-րդ նստաշրջանին ցեղասպանութեան կանխարգելման վերաբերեալ Հայաստանի կողմէ ներկայացուած եւ միաձայն ընդունուած բանաձեւին դրոյթներէն: Սոյն բանաձեւերը կ'ընդգծեն ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակման անհրաժեշտութիւնը, որ կարեւոր դերակատարութիւն ունի կանխարգելման գործին մէջ: Ցեղասպանութեան յանցագործութեան կանխարգելման եւ պատիժի մասին ՄԱԿ-ի համաձայնագիրը ընդունուած է 9 Դեկտեմբեր 1948-ին: Յիշեալ բանաձեւերը եւ միջազգային օրուան բարձրաստիճան ձեռնարկները կու գան լրացնելու Հայաստանի շարունակական ջանքերը՝ իսթանբուլու համախմբելու ցեղասպանութեան ոճիւրի դէմ ուղղուած միջազգային գործողութիւնները:

Կարօ Փայլան Թուրքիոյ Պաշտպանութեան Նախարարին Հարցադրում Յղած Է Հայաստանի Դէմ Ռազմական Ծրագրի Վերաբերեալ

Թուրքիոյ խորհրդարանի պոլսահայ պատգամաւոր Կարօ Փայլանը Թուրքիոյ Զինուած ուժերու՝ Հայաստանի դէմ ռազմական գործողութեան ծրագիր ունենալու վերաբերեալ հարցը բերած է խորհրդարանի օրակարգ: Պոլսահայ պատգամաւորը գրաւոր հարցադիմում ներկայացուցած է Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարար Հուլուսի Աքարին՝ պահանջելով պատասխանել Հայաստանի դէմ ուղղուած ռազմական ծրագրի վերաբերող շարք մը հարցերու, կը տեղեկացնէ regionmonitor.com-ը:

Ըստ պոլսահայ պատգամաւորի՝ «Թուրքիոյ ԶՈՒ-ի Ալթայ ծրագրաւորման հրահանգ եւ Օղուզթիւրք օդային ռազմական գործողութեան ծրագիր» մասին մամուլի մէջ յայտնուած տեղեկութիւնները բաւականին անհանգստացուցած են Հայաստանի ժողովուրդը:

Հաշուի առնելով վերոնշեալը՝ Փայլանը Աքարին հետեւեալ հարցերը ուղղած է.

1. «Արդեօք Թուրքիոյ ԶՈՒ-ն նման փաստաթուղթ ունի: Շահարկումներու առարկայ դարձած

Թուրքիոյ խորհրդարանի պատգամաւոր Կարօ Փայլան

- ծրագիրը դեռ վաւեր է:
- 2. Վերոնշեալ ծրագիրը ի՞նչ հիմնաւորմամբ եւ ի՞նչ նպատակով կազմուած է:
- 3. Չանքեր պիտի գործադրէ՞ք Հայաստանի ժողովուրդի մօտ այս պնդումներու հետեւանքով առաջացած անհանգստութիւնը մեղմելու եւ խաղաղութեանն ուղղուած ակնկալիքները վերականգնելու համար»:

Պապիկեան. Հայաստանի Հիւլէական Ելեկտրակայանի Հնարաւորութիւնները Թոյլ Կու Տան Այն Շահագործել Մինչեւ 2036 Թուականը

Հայկական հիւլէակայանի հնարաւորութիւնները թոյլ կու տան այն շահագործել մինչեւ 2036 թուականը, կորիզային ելեկտրակայանէն ներս (ԱԷԿ) լրագրողներու հետ ճեպագրուցի ժամանակ յայտարարած է ոլորտը համակարգող՝ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցուածքներու նախարար Սուրէն Պապիկեանը:

Նախարարին հարցուցած են՝ կառավարութիւնը կը ծրագրէ՞ նոր աթոմակայան հիւլէակայան կառուցել: «Գիտէք, այժմ աշխարհում Ռուսաստանը, Քորէան, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներն աւելի փոքր հզօրութեամբ աթոմակայանների ծրագրեր ունեն, բայց դրանք դեռեւս գործարկուած չեն: Չեմ բացառում, որ ինչ-որ փուլում, երբ կը գործարկուեն, Հայաստանի Հանրապետութիւնը նման խնդիր կարող է ընել իր առաջ, բայց այս պահին այս ելեկտրակայանը կարող է իր կեանքը երկարացնել նախ մինչեւ 2026 թուականը, բայց թոյլատրելի է մինչեւ 2036 թուականը, բայց սա, ի հարկէ, արդէն ապագայի խնդիր է եւ քննարկումների ու դրա առաջնահերթութիւնները հասկանալու», - ըսած է նախարարը:

«Ազատութեան» հարցին, թէ չի՞ բացառուիր, որ մինչեւ 2036 թուական կրնայ գործող Հիւլէական ելեկտրակայանը (ԱԷԿ) աշխատիլ, Սուրէն Պապիկեանը պատասխանած է. - «Չեմ ուզում ժամանակից առաջ ընկնել, բայց գոնէ իր հնարաւորութիւնները դա թոյլ են տալիս»:

Ըստ նախարարի, արդիականացումը անընդհատ անհրաժեշտ է, քանի որ անվտանգութեան տեսանկյունէ կարեւոր է, որ ամէն տարի որոշակի փոփոխութիւններ, նորացումներ, արդիականացումներ տեղի ունենան:

2015թ. Փետրուարին Հայաստանի ու Ռուսաստանի միջեւ

Ենթակառուցուածքներու նախարար Սուրէն Պապիկեան

կնքուած վարկային համաձայնագրով Մոսկուան յատկացուց 270 միլիոն տոլար վարկ եւ 30 միլիոն տոլար դրամաշնորհ՝ Հայկական հիւլէակայանի արդիականացման համար: Նախատեսուած էր արդիականացման աշխատանքներն աւարտել այս տարի, սակայն, փաստօրէն, աշխատանքները պիտի երկարաձգուին մինչեւ 2021-ի աւարտ, եւ այդ նպատակով, ինչպէս փոխանցած է Պապիկեանը, ռուսական կողմի հետ արդէն իսկ համաձայնութիւն ձեռք բերուած է՝ վարկի մնացած մասի օգտագործման վերջնաժամկէտը եւս երկարաձգել մինչեւ 2021-ի աւարտ:

«Աշխատանքներն իրականում բաւականին ծանր են, կարեւոր, եւ հաշուի առնելով այս կառուցի ու անվտանգութեան խնդիրների կարեւորութիւնը՝ երբեմն շտապողականութիւնը կարող է վնաս հասցնել աշխատանքին, եւ բնականաբար դրա արդիւնքում էլ անհրաժեշտութիւն է առաջանում որոշ աշխատանքների ժամկէտի երկարաձգման», - մանրամասնած է ան:

Պաքուն Շրջանառութեան Մէջ Դրած Է Ղարաբաղի Հարցով Իր Դիրքորոշումը

Սլովաքիայի մայրաքաղաքին մէջ մեկնարկած ԵԱՀԿ 26-րդ նախարարական խորհրդաժողովին պաշտօնական Պաքուն շրջանառութեան մէջ դրած է իր դիրքորոշումը՝ ղարաբաղեան հակամարտութեան վերաբերեալ:

Նիստին մասնակցած է նաեւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը, որ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի համանախագահներու միջնորդութեամբ եւ մասնակցութեամբ այս տարուայ ընթացքին հինգերորդ հանդիպումը ունեցած է Ատրպէյճանի իր պաշտօնակից Մամետարովի հետ:

Էլմար Մամետարովին իր հետ Պրաթիսլաւա տարած է ղարաբաղեան խնդրի կարգաւորմանն ուղղուած՝ պաշտօնական Պաքուի պատկերացուցած քայլերու մասին փաստաթուղթ մը, որուն մէջ, սակայն, որեւէ նորութիւն չկայ: Ատրպէյճանը, որ հակուած է հակամարտութեան կարգաւորման փուլային տարբերակին, այդ փաստաթուղթին մէջ եւս կը շարունակէ պնդելը - «Առաջին քայլը պէտք է դառնայ հայկական զինուած ուժերու անաւարկելի դուրսբերումը Լեռնային Ղարաբաղի

շրջանէն եւ Ատրպէյճանի այլ գրաւեալ տարածքներէն»: Յաջորդ քայլը, Պաքուի պատկերացմամբ, պէտք է ըլլայ ատրպէյճանական բնակչութեան վերադարձը՝ անվտանգութեան բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումներու պահպանմամբ, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանին մէջ հաղորդակցութիւններու բացումը: Այս քայլերէն ետք միայն Պաքուն պատրաստ կ'ըլլայ որոշելու Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը, բայց, ինչպէս ընդգծուած է փաստաթուղթին մէջ, Ատրպէյճանի կազմին մէջ՝ Ատրպէյճանի Սահմանադրութեան համապատասխան:

«Կարգավիճակի սահմանումը պէտք է տեղի ունենայ խաղաղ պայմաններու մէջ օրինական գործընթացներու շրջանին ներս՝ Ատրպէյճանի շրջան Լեռնային Ղարաբաղի ամբողջական եւ հաւասար մասնակցութեամբ, այսինքն՝ հայկական եւ ատրպէյճանական համայնքներու ու Ատրպէյճանի կառավարութեան հետ անոնց փոխգործակցութեան բացառապէս օրինական եւ ժողովրդավարական գործընթացով», - նաեւ ըսուած է Ատրպէյճանի իշխանութիւններու հեղինակած փաստաթուղթին մէջ:

Աննա Յակոբեանը Մեհրիպան Ալիեան Զրաւիրած Է Արցախ

Հայաստանի վարչապետի կինը՝ Աննա Յակոբեանն Ատրպէյճանի փոխնախագահ, առաջին տիկին Մեհրիպան Ալիեան Արցախ հրաւիրած է՝ մուղամ լսելու: Տիկին Յակոբեանը հրաւերը հնչեցուցած ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան խորհուրդի «Կանայք, խաղաղութիւն եւ անվտանգութիւն» թեմայով համաժողովին:

«Ես հիմա ուզում եմ Մեհրիպան Ալիեանին հրաւիրել Ղարաբաղ: Եւ նա կարող է լինել մեր հիւրը: Հայ ժողովուրդը, արցախցիները գիտեն ինչպէս ընդունել հիւրին, ինչպէս յարգել: Ընդունուած մեր հիւրընկալութեան կանոններից է նաեւ հիւրին պատուել իր երաժշտութեամբ: Մենք կարող ենք իրականացնել նրա երազանքը ցանկանալով մեր հիւրը եւ Ղարաբաղում լսել իր սիրելի մուղամը», - յայտարարած է վարչապետի կինը:

Եթէ Մեհրիպան Ալիեան ընդունի իր հրաւերը, Աննա Յակոբեանը պատրաստ է մեկնելու Պաքո: Վարչապետի կինը սակայն շեշտած է, որ եթէ Ալիեան նպատակ ունի գալ Արցախ՝ պատերազմի միջոցով, այդ անկատար երազանք պիտի մնայ - «Դա ոչ միայն անկատար կը մնայ: Եթէ նրանք նոր պատերազմ սկսեն, հաւանաբար նորանոր բնակավայրեր կը յայտնուեն, որտեղ նրանց համար մուղամ լսելը կը դառնայ անկատար երա-

զանք»:

Ատրպէյճանի փոխնախագահ եւ առաջին տիկին Մեհրիպան Ալիեան Արցախի մէջ մուղամ լսելու ցանկութեան մասին գրած էր Թեյեկրամի իր էջին՝ մասնաւորապէս գրելով, թէ «Ատրպէյճանի ժողովուրդը ընդամենը մէկ երազանք ունի՝ միասին մուղամ լսել Ղարաբաղեան հողին վրայ»:

«Եթէ Մեհրիպան Ալիեան իր եւ իր ժողովրդի անունից ասում է, որ երազում ենք Ղարաբաղում մուղամ լսել, ապա այդ երազանքին հասնելու գոյութիւն ունի միայն մէկ ճանապարհ, դա խաղաղութիւնն է, դա Արցախի հետ բարիդրացիական յարաբերութիւններն են եւ, որպէս հիւր, փոխադարձ այցելներ են: Ինչպէս իրենք կարող են լինել Ղարաբաղում, թէ՛ խմել, մուղամ լսել եւ վայելել այնտեղի բնութիւնը, այնպէս էլ Ղարաբաղի ժողովուրդը, վստահ եմ, որ կ'ուզենայ լինել Պաքոում եւ այլ բնակավայրերում», - նշած է Յակոբեանը:

Վարչապետի տիկինը համոզուած է, որ իր ըսածը երեւակայութեան ժանրէն չէ. աշխարհի տարբեր երկիրներ կրցած են յաղթահարել թշնամութիւնը: Ան օրինակ բերած է եւրոպական երկիրները: Ատոր համար, ըստ Յակոբեանի, անհրաժեշտ է, որ ատրպէյճանական կողմը «թօթափէ պատերազմի մոլուցքը»:

Յեղափոխութեան Մեծագոյն Չախողումը

Շարունակուած էջ 1-էն

Իշխանութիւնները դժուարութիւն չունեցան իրենց հսկողութեան տակ առնելու գործադիր եւ օրէնսդիր իշխանութիւնը ու յետագային ժողովուրդի վստահութեան վրայ կարողացան շատ արագ իրագործել իրենց ծրագիրները եւ բարեփոխումները՝ երկիրը դանդաղ, սակայն հաստատ քայլերով տանելով դէպի յառաջ: Ինչ կը վերաբերի դատական իշխանութեան, պատկերը լրիւ տարբեր է ու այդ համակարգէն ներս նոր որակ մտցնելու հարցը դարձած է դժուար իրագործելի: Դատաւորներու բարի վարքի ստուգման (Vetting) ծրագիրը կը մնայ անկախ: Նոյնպէս, տեղաշարժի մէջ է անցումային դատարանի առաջարկութիւնը:

Դատարաններու նկատմամբ վստահութեան բացակայութիւնը եղած է ու կը շարունակէ մնալ հայաստանի ամենէն խոցելի կողմերէն

մէկը, որ նաեւ իր բացասական ազդեցութիւնը կ'ունենայ տնտեսութեան զարգացման եւ ներդրումային միջավայրի բարելաման վրայ: Շատ յաճախ դատարանները կը յայտնուին կաթուածահար վիճակի մէջ: Լաւագոյն օրինակներէն մէկը Ռոբերթ Քոչարեանի դատավարութիւնն է: Նախագահի աթոռը զբաղեցուցած ամբաստանեալի փաստաբանական խումբը, օգտագործելով տարբեր հնարքներ, ամիսներէ ի վեր կը յաջողի ձգձգել տալ բուն դատավարութեան սկիւղը եւ վկաներու հարցաքննութիւնը:

Դատական համակարգի ներկայի վիճակը կարելի է նկատել յեղափոխական Հայաստանի մեծագոյն ձախողումը, որուն համար պատասխանատու են իշխանութիւնները՝ չկարողանալով դիմել անելի արագ եւ վճռական քայլերու:

«ՄԱՍԻՍ»

ԱՄՆ Ծերակոյտէն Ներս 3-Րդ Անգամ Արգելափակուած Է Հայոց Ցեղասպանութեան Բանաձեւի Քննարկումը

Հանրապետական ծերակուտական Քեւին Քրամըր

ԱՄՆ Ծերակոյտը երրորդ անգամ հրաժարած է քննարկել ծերակուտականներ Մենենտեսի ու Քրուզի առաջադրած Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ թիւ 150 բանաձեւը: Այս մասին կը յայտնէ Ամերիկայի ձայնը:

ԱՄՆ Ծերակոյտի կանոնակարգի համաձայն օրէնսդիրները պէտք է նախ կողմ քուէարկեն բանաձեւի ընդգրկման օրակարգին, որմէ ետք միայն անցնին փաստաթուղթի բուն քննարկման ու քուէարկութեան:

Իր ելույթի ընթացքին ծերակուտական Մենենտեսը յիշեցուցած է, որ ԱՄՆ Քոնկրեսի Ներկայացուցիչներու պալատը վերջերս ճնշող մեծամասնութեամբ ընդունած է Հայոց ցեղասպանութեան մասին բանաձեւ եւ կոչ ըրած է Ծերակոյտի իր գործընկերներուն հետեւե-

լու ստորին պալատի օրինակին՝ կողմ քուէարկելով Ծերակոյտի թիւ 150 բանաձեւի ընդգրկման օրակարգին:

Բանաձեւի առաջադրման սակայն դէմ հանդէս եկած է Հիւսիսային Տաքոթա նահանգէն հանրապետական ծերակուտական Քեւին Քրամըրը: Նախկին քոնկրեսական, իսկ 2018 թուականէն Ծերակոյտի անդամ Քրամըրը կը գտնէ՝ այսօր ճիշդ ժամանակը չէ բանաձեւի ընդունման համար:

«Ես կողմ եմ այս բանաձեւի ոգիին ու վստահ եմ, որ իմ 99 միւս գործընկերները եւս համամիտ են այս բանաձեւի հետ: Մենք կրնանք այն անցընել, սակայն հարցն այն է, թէ ե՞րբ պէտք է այն ընել: Իմ կարծիքով այժմ հաստատ անոր ժամանակը չէ»:

Հայաստանի Մէջ Չկայ Համակարգային Քորուփցիա

Շարունակուած էջ 1-էն

մէջ չկայ տարանջատում՝ նախորդ եւ ներկայ իշխանութիւններու միջեւ. - «Մեզ համար կրկնակի անընդունելի է գործող էսօր, օրինակ՝ իմ կողմից որեւէ պաշտօնի նշանակուած անձի կողմից քորուփցիայի մէջ ներքաշուելը, քան նախորդ իշխանութեան ներկայացուցիչների կողմից, եւ ես յոյս ունեմ՝ դա տեսանելի է բոլորին, որովհետեւ վերջին մէկուկէս տարուայ ընթացքում առնուազն 4 բարձրաստիճան պաշտօնեաների քորուփցիոն յօդուածներով մեղադրանքներ են առաջադրուել, եւ այս գործընթացը շարունակուելու է:

Մերժ Սարգսեանից

Շարունակուած էջ 2-էն

դաքական գործիքների ներգործութեամբ՝ փորձելով մոլորեցնել ու չիմարեցնել քաղաքացիներին:

Ի դէպ դժուար է ասել, թէ մօտեցումն այս յատկապէս ու՞մ է աւելի շատ ձեռք տալիս, հանրապետականների՞ն, թէ հէնց Սերժ Սարգսեանին: Իմ համոզմամբ երրորդ նախագահի շուրջ ծաւալուող իրաւական գործընթացներն առաջին հերթին բխում են հէնց հանրապետականների շահերից: Անշուշտ Սարգսեանի շահը չնչին է, իսկ կուսակցականները նահատակի ու քաղհալած յալի նրա կերպարը օգտագործելու են սեփական

Բացառուած է, որ մենք որեւէ փոխգիշում ունենանք քորուփախի հետեւ, - շեշտած է Փաշինեանը:

Վարչապետը զարմացած է նաեւ Հայաստանի երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանին առաջադրուած մօտ կէս միլիարդ դրամ գումարի յափշտակութեան կազմակերպման մեղադրանքէն ետք խօսակցութիւններ եղած են, թէ գաւեշտ է այդչափ քիչ գումարի համար մեղադրանք առաջադրելը: Փաշինեանն ըսած է Հայաստանի մէջ կան մարդիկ, որոնք քորուփցիայի դէմ պայքարը կը պատկերացնեն որպէս համերգ հեռուստադիտողներու յայտերով:

Կարճատեւ կէտ հետաքրքրութիւնները սպասարկելու համար եւ պատեհութիւնից ելնելով ամէն պահ կարող են մոռանալ մեղադրեալ նախագահի ճակատագրի մասին, որը համաձայնուել է գրկնանքեր կրել յանուն Հայաստանի մոլորեալ քաղաքացիների եւ նրանց սթափեցման:

Չնայած քարոզչական արշաւը չափազանց զօրեղ է, բայց, այնուամենայնիւ, բոլորն էլ հասկանում են, որ Սարգսեանից քաղաքական հալածեալ դուրս չի գալ: Պարզապէս որոշ մարդիկ չեն փորձում նկատել, որ ծառերի ետեւում ամէն դէպքում անտառ կայ:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Ջոհրայ Մնացականեան. Արցախի Բնակչութեան Ինքնորոշման Իրաւունքը Պէտք Զէ Սահմանափակուի

Արտաքին գործոց նախարար Ջոհրայ Մնացականեանը Պրաթիւ-լաւայի մէջ ելոյթ ունեցաւ ԵԱՀԿ նախարարական խորհրդաժողովին՝ ներկայացնելով Հայաստանի պաշտօնական դիրքորոշումը եւ անդրադառնալով նաեւ Ատրպէյճանի կողմէ շրջանառութեան մէջ դրուած փաստաթուղթին:

Իր ելոյթին մէջ Մնացականեանը նախ ըսած է, որ դարաբաղեան խնդիրը պէտք է կարգաւորուի բացառապէս խաղաղ ճանապարհով եւ արդէն գործող ձեւաչափով՝ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի միջնորդութեամբ:

Նախարարը շեշտած է, որ Արցախի բնակչութեան ինքնորոշման իրաւունքը պէտք է սահմանափակուի Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութեան իրաւունքով:

Ջոհրայ Մնացականեանը նշած է նաեւ, որ Արցախի բնակչութեան ֆիզիքական գոյութիւնը երկու անգամ առնուազն վտանգուած եղած է, առաջին անգամ՝ 1990-ականներուն, երկրորդ անգամ՝ 2016 թուականի ապրիլին:

Նախարարը շեշտած է՝ անհրաժեշտ է, որ Արցախը նոյնպէս ներգրաւուած ըլլալ բանակցային գործընթացին:

ԵԱՀԿ խորհրդաժողովի նիստին ելոյթ ունեցած է նաեւ Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամետեարովը, որ փաստօրէն կրկնած է այն, ինչ ներկայացուած էր Ատրպէյճանի կողմէ տարածուած յուշագրին մէջ:

Նշենք, որ ԵԱՀԿ-ի 26-րդ Նախարարական խորհրդաժողովի ծիրին մէջ, Պրաթիւլաւայի մէջ տեղի ունեցած է Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարներ Էլմար Մամետեարովի եւ Ջոհրայ Մնացականեանի հանդիպումը:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են հրադադարի ամրապնդման, յաջորդ տարուան սկիզբը համատեղ աշխատանքը շարունակելու ծրագիրները:

ՀՀ ԱԳ նախարարը ընդգծած է ժողովուրդներուն խաղաղութեան նախապատրաստելու պայմանաւորուածութիւններու ծիրէն ներս արձանագրուած համեստ արդիւնքը՝ Հայաստանի, Արցախի եւ Ատրպէյ-

ճանի լրագրողներու փոխանակման ծրագրի իրականացման միջոցով: Դիտարկուած է այդ պարունակին մէջ լրագրողներու, հասարակութիւններու միջեւ նմանօրինակ ուղիղ շփումի շարունակման հնարաւորութիւնը: Միաժամանակ ընդգծուած են վստահութեան ամրապնդման այլ միջոցառումներու ներդրման կարեւորութիւնը:

Անդրադառնալով նախօրէին Արցախի ԱԳ նախարարին հետ Երեւանի մէջ ունեցած հանդիպման ընթացքին՝ նախարար Մնացականեան եւս մէկ անգամ ընդգծած է Արցախի իշխանութիւններու ուղիղ ներգրաւման անհրաժեշտութիւնը, յատկապէս կարգաւորման բովանդակային հարցերու

Ազգային Ժողովը Հաստատեց ՀՀ 2020 թուականի Պետական Պիւտճէն

Հայաստանի կառավարութեան ներկայացուցած 2020 թուականի պիւտճէի նախագիծը Ուրբաթ օր Ազգային ժողովի կողմէ ընդունուեցաւ 77 կողմ եւ 37 դէմ ձայներով: Դէմ քուէարկեցին ընդդիմադիր «Բարգաւաճ Հայաստան» եւ «Լուսաւոր Հայաստան» խմբակցութիւնները:

Պետական պիւտճէի նախագիծի քննարկման ժամանակ իր եզրափակիչ ելոյթին մէջ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը յայտարարած է որ 2020 թուականի պիւտճէն յեղափոխական է:

Ան անդրադարձած է պաշտպանութեան ոլորտի յատկացումներուն: Ըստ Փաշինեանի՝ 2018 թուականի Մայիսին ի վեր ՀՀ-ն ձեռք բերած է աննախադէպ քանակի գէնք-գինամթերք ու սպառազինութիւն եւ պիտի շարունակէ ձեռք բերել:

«2018 թուականից ի վեր, ներառեալ 2020 թուականի պիւտճէն, մենք 66 միլիառ դրամով աւելցրել ենք պաշտպանական պիւտճէն: Դա մօտաւորապէս 28 տոկոս է: Կարող էք հաւաստիանալ, որ 2018 թուականի Մայիսից ի վեր ՀՀ-ն ձեռք է բերել աննախադէպ քանակի գէնք-գինամթերք, սպառազինութիւն: Եւ ՀՀ կառավարութիւնը յատակ շարունակելու է այդ քարաքականութիւնը՝ տարածաշրջանում ուղղակի հաւասարակչութիւնը վերականգնելու ուղղութեամբ: Եւ ուզում եմ ասել, որ այդ ուղղութեամբ արդէն իսկ լրջագոյն քայլեր ձեռնարկուել են», - ըսած է

վարչապետը:
Ըստ վարչապետի, այս տարուան ինն ամիսներուն Հայաստանի տնտեսական աճը կազմած է 7,5 տոկոս, ինչը մեր տարածաշրջանի մէջ բացարձակ առաջատար ցուցանիշ է:

Ան անդրադարձած է նաեւ ըստ ոլորտներու արձանագրուած աճերուն՝ նշելով, որ ՀՀ-ն այսօր համաշխարհային մակարդակով ունի ամենացած գնաճներէն մէկը: Մենաշնորհներու յաղթահարման առումով, ըստ վարչապետի, կառավարութիւնը յաջողած է գնաճը պահել աննախադէպ կայուն եւ աննախադէպ ցած մակարդակի վրայ: Հայաստանը աշխարհի այն քիչ երկիրներէն է, ուր, ըստ վարչապետի, այս տարուան Սեպտեմբերին, նախօրը տարուան Դեկտեմբերի համեմատ, գնանկում արձանագրուած է: «Ես չգիտեմ՝ աշխարհում երկրորդ նման երկիրը կը գտնէք, թէ ոչ», - ըսած է ան:

Փաշինեանը ըսած է, որ ՀՀ-ի մէջ միջազգային պահուստները 2019 թուականի Հոկտեմբեր դրութեամբ կը գտնուին պատմական բարձր մակարդակի վրայ եւ 2018 թուականի նոյն ամսուն համեմատ աճած են 386 միլիոն տոլարով կամ 19 տոկոսով:

Փաշինեանը նշած է, որ ՀՀ կառավարութիւնն այսօր կը փակէ 30-ամեայ աւելացուած արժէքի հարկի՝ գործարար հանրութեանն ունեցած պարտքը՝ 56 միլիառ դրամ կը յատկացուի այդ ուղղութեամբ:

Heart Beat DJ

2020 New Year

Celebrate NYE 2020
At Newly Remodeled
AEBU Center
1060 North Allen Ave.
Pasadena Ca 91104

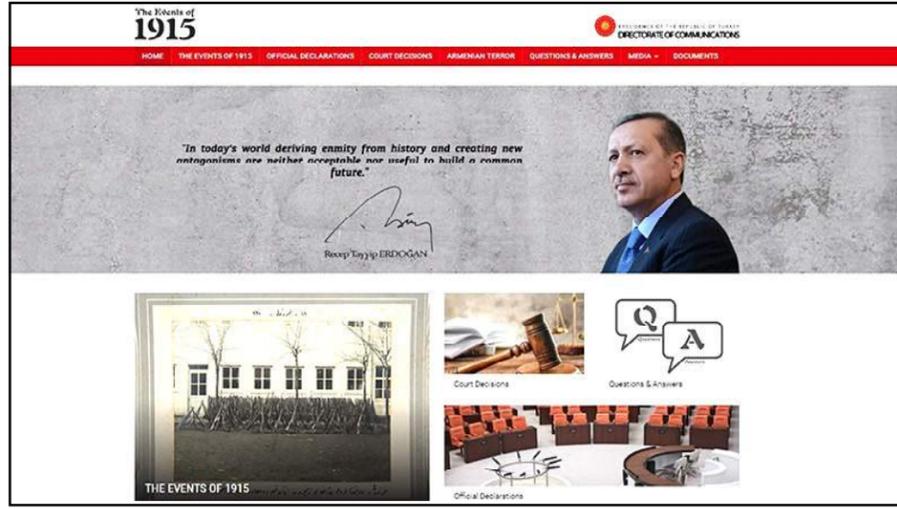
Authentic Appetizers & Dinner By
Raffi's Catering

Tickets: \$125
For Reservations call:
Vasken @ 818 2887188
Karine @ 818 3240574
djvasken@yahoo.com

Midnight Surprises!
 Doors open 8:00 pm.

Ձեր Ծանուցումները
 Վստահեցեք
«Մասիս»
 Շաբաթաթերթին

Թուրքիոյ Սէջ Ստեղծուած Է «1915.Gov.Tr» Կայքը

Թուրքիոյ նախագահականի տեղեկատուական վարչութիւնը, եւս մէկ քայլ առաձ է դէպի Հայոց ցեղասպանութեան ժխտում՝ ստեղծելով «1915.gov.tr» անուամբ կայք, որու աշխատանքային լեզուն անգլերէնն է: Կայքի նպատակ հռչակուած է պայքարիլ «Հայոց ցեղասպանութեան պնդումներու դէմ»: Այս մասին կը գրէ ermenihaber-ը:

Թուրքիոյ նախագահականի տեղեկատուութեան վարչութեան պետ Ֆահրըտտին Ալթունը, մեկնաբանելով նոր կայքի հիմնումը, ըսած է. «Այս կայքը, յենուելով պատմական փաստերու վրայ, միջազգային ասպարէզի մէջ պիտի պատասխանէ ամէն առիթով մեր դիմաց դրուող Հայոց ցեղասպանութեան մասին զրպարտութեան»:

Կայքին մէջ կան հետեւեալ բաժինները՝

- «1915-ի իրադարձութիւններ»,

- «Պաշտօնական հրամանագրեր»,
- «Դատարանի վճիռներ»,
- «Հայկական անաբեկչութիւն»,
- «Հարցուպատասխան»:

Կայքին մէջ կը քարոզուին Հայոց ցեղասպանութեան ժխտման վերաբերեալ թրքական պետութեան առաջ քաշած այնպիսի թեզեր, ինչպիսիք են «պատմութիւնը պատմաբաններուն թողելու», «արխիւները բանալու», «ընդհանուր ցաւի» «երկկողմանի զոհերու», «3-րդ երկիրներու խորհրդարաններու որոշումներով հայ-թրքական կարգաւորման վնասելու» գաղափարները:

Կայքին մէջ առանձին բաժինով կը ներկայացուին 1975-85 թուականներուն, Հայաստանի ազատագրութեան հայ գաղտնի բանակի (ԱՍԱԼԱ) գործողութիւններէն սպաննուած թուրք զիւսանազէտներու մասին տեղեկութիւններ:

Արաբական Հակաթրքական Պատմական Ֆիլմաշարը Մեծ Աղմուկ Բարձրացուցած Է

Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ գործող սէնստական «MBC» պատկերասփիւռի կայանը սկսած է սփռել «Հրէ թագաւորութիւններ» անունը կրող պատկերասփիւռի ֆիլմաշարը:

Ֆիլմաշարը կը պատմէ 16-րդ դարուն Եգիպտոսի մէջ մամլուքներու իշխանութեան վերջին շրջանի եւ շրջանին մէջ օսմանեան տիրապետութեան տարածման մասին: «Կայսրութիւն, որ կը ղեկավարուէր արիւնոտ օրէնքով» կարգախօսով եւ 40 միլիոն տուար պիւտակով ֆիլմաշարի բեմադրութեան հեղինակները եւ դերասանները եգիպտացիներ են:

Պատկերասփիւռի կայանը անցեալ տարի յայտարարած էր, որ կ'ուզէ վերջ տալ արաբական աշխարհին մէջ թրքական ֆիլմաշարերու ժողովրդականութեան: Ֆիլմաշարը սկսած է հեռարձակուիլ 17 Նոյեմբերին:

Էմիրութեան «Ալ Այնա» լրատուական կայքին հետ զրոյցի ընթացքին, բեմադրութեան հեղինակ Մահմադ Մուլէյման նշած էր, որ փորձած են գրել ոչ մէկ սխալ բովանդակող պատմութիւն, իսկ օսմանեան շրջանը կոտորածներով լեցուն է:

Սէնստական օրաթերթն ալ կը գրէ, որ 14 մասէ բաղկացած այս ֆիլմաշարը 2019-ին արաբական աշխարհի մեծագոյն նախագիծն է. «Ջուրի երես կ'ըլլեն օսմանցիներուն կողմէ իրագործուած յանցանքները ծածկելու եւ պատմութիւնը վերափոխելու շարք մը փաստեր», նշած է թերթը:

Սակայն արաբական աշխարհին մէջ ֆիլմաշարին նկատմամբ վերաբերմունքի տարբերութիւններ կան: Եգիպտոսի, Սէնստական

Արաբիոյ եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ իշխանամէտ լրատուամիջոցները կը գրեն, որ այս ֆիլմաշարը կը բացայայտէ օսմանցիներու արիւնոտ պատմութիւնը, բռնապետութիւնը, պահպանողականութիւնը, յանցագործութիւնը եւ արաբներու պատմութեան խեղաթիւրումը:

Եգիպտական «Ուաթան» օրաթերթին Նաւաշ Հուֆի կը գրէ, որ Թուրքիան, այնպէս ինչպէս օսմանեան շրջանին էր, կը դաւանի դաւաճանական եւ քաղաքական բռնաճնշումներ: Իսկ Էմիրութեան «Պայան» օրաթերթի յօդուածագիր Հասան Հարպ կը նշէ, որ արուեստը տակաւին կը ծառայէ արաբներուն: Քաթարական «ժազիրա» կայքն ալ կը նշէ, որ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւնները կը փորձեն խեղաթիւրել Թուրքիոյ պատմութիւնը:

Հոլանտացի մէջ գործող «Թրքական եւ Արաբական Աշխարհ» կոչուող կազմակերպութեան նախագահ Մեհմեթ Թիւթիւնձիլ կը նշէ, որ ֆիլմաշարը թուրքերուն դէմ թշնամութիւն կը քարոզէ եւ ունի քաղաքական բնույթ՝ արաբները թուրքերուն դէմ լարելու նպատակ կը հետապնդէ, եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ ֆիլմաշարին դէմ քայլերու ձեռնարկելու:

Թուրք գործիչը կարծէք մոռցած է, որ Թուրքիոյ մէջ նկարահանուող եւ շարք մը երկիրներու մէջ հեռարձակուող թրքական ֆիլմաշարերը, ինչպիսիք են Օսմանեան կայսրութեան հիմնադիր Օսմանի հօր՝ էրթօղլուի, օսմանեան սուլթաններու մասին, ներառեալ արիւնարբու սուլթան Ապտուլ Համիտ Բ., ակնյայտ թշնամութիւն կը քարոզեն:

Հայոց Ցեղասպանութեան Մասին Յայտարարած Տիարպէրի Փաստաբաններու Պալատը Կը Դատապարտէ Դատախազութեան Ծնշումները

Տիարպէրի Փաստաբաններու Պալատը դատապարտած է Հայոց ցեղասպանութեան մասին յայտարարութեան համար պալատի նախկին ղեկավարութեան դէմ հետաքննութիւն սկսելու դատախազութեան նախաձեռնութիւնը: Պալատի ներկայ ղեկավարութեան կողմէ եղած «Չենք վախճար, պիտի չլը՝ ուենք» խորագիրով յայտարարութեան մէջ մասնաւորապէս նշուած է. «Պալատի նախկին ղեկավարութեան կողմէ եղած յայտարարութիւնները պէտք է ընդունիլ նաեւ իբրեւ ներկայ ղեկավարութեան յայտարարութիւն: Եթէ ատիկա յանցանք է, ուրեմն մենք ալ յանցակից ենք»:

Յայտարարութեան մէջ չի շեղուած է, որ 2014 Ապրիլ 24-էն սկսեալ, նախագահ էրտողան «ցաւակցական ուղերձ» կը յղէ, որ իրաւական առումով որեւէ խնդիր չի յարուցեր, սակայն իրենց պարագային ճիշդ հակառակն է:

«Այդ ժամանակուան վարչապետի յայտարարութիւնները կը տեղաւորուին խօսքի ազատութեան սահմաններուն մէջ, այնինչ՝ Տիարպէրի Փաստաբաններու Պալատի յայտարարութիւնը յանցանք կ'ընդգրկէ: Այդպիսի դատական համակարգը չի կրնար արդարադատութիւն իրականացնել: Դատական համակարգը պէտք է հրաժարի երկակի ցուցանիշերու կիրառումէն», նշուած է յայտարարութեան մէջ:

Նշենք, որ Թուրքիոյ Արդարադատութեան նախարարութիւնը արտօնած էր Տիարպէրի Փաստաբանական Պալատի նախկին նախագահի եւ Գործադիր Խորհուրդի անդամներուն դէմ հետաքննութիւն սկսիլ 2018-ին, Ապրիլ 24-ի առիթով, պալատի հրապարակած յայտարարութեան համար: Կազմակերպութեան նախկին նախագահ Ահմեթ Օզմենին եւ ղեկավար խորհուրդի տասը անդամի մեղադրանք առաջադրուած է քրէական օրէնսգիրքի 301-րդ յօդուածի յատկանիշերով՝ մասնաւորապէս «ժողովուրդը հրապարակաջորէն ատելութեան եւ թշնամութեան հրահրելու, Թուրքիոյ ազգային մեծ ժողովը նսեմացնելու» կէտով:

Պալատի 2018 Ապրիլ 24-ին ըրած «կը կիսենք հայ ժողովուրդի չապաքինուող մեծ ցաւը» յայտարարութեան մէջ կը նշուէր. «ժա-

մանակին պատասխանատուները, նախ հայ մտաւորականներն ու առաջնորդները ոչնչացնելով, իսկ յետոյ՝ «Աքսորի մասին օրէնք»-ի անուն տակ գինուորական ստորաբաժանումներու եւ Հետախուզական կառույցի՝ Teskilati Mahsusa (Յատուկ Կազմակերպութիւն) միջոցով մէկ միլիոնէն աւելի քաղաքացի դէպի Սուրիոյ սահմաններ մահուան տանելով, վարած են դատան քաղաքականութիւն:

Տառապանքը այնքան մեծ եղած է, որ ՄԱԿ-ի Ցեղասպանութեան մասին համաձայնագրին մէջ «ցեղասպանութիւն» եզրոյթը ստեղծած են հայ ժողովուրդի նկատմամբ կատարուած էն ոգէշնուած: Պոլսոյ, Տիարպէրի, Վանի եւ Անատոլիայի շարք մը քաղաքներու մէջ, ուր հայեր ապրած են, կոտորածի, աքսորի եւ տեղահանութեան յառաջացուցած աւերածութիւնը եւ խոր ցաւը թարմ կը մնայ: Յարգանքով կ'ոգեկոչենք ցեղասպանութեան ընթացքին զոհուած քաղաքացիական անձերն ու անմեղ բոլոր հայերը»:

Զօրացիկ ֕ ֕ժանդակենք ֕ Փրկենք

Syrian Armenian Relief Fund
P. O. Box 1948
Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org

Հայապահպանմանը Խթանող Հրաշալի Ելոյթ

ՎԱԶԻԿ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վերջերս ՀԲԸՄ-ի երիտասարդական բաժնի երգչախումբը, որի ընդհանուր ղեկավարն էր մասնատրո Միքայել Աւետիսեանը եւ որը խմբավարում էր Գայեանէ Բաղդասարեանը Փասադենա քաղաքում հրաշալի ելոյթ ունեցաւ հայ արուեստասէր համայնքի համար: Երգացանկում ընդգրկուած էին բավականին հանրայայտ եւ բարդ երգեր՝ Կոմիտասից, Եկմայանից, Ա. Տիգրանեանից, Բաբաջանեանից, Մանուկեանից, Օրբելեանից, Ռ. Ամիրխանեանից եւ Ալվազեանից: Ծրագիրը կազմուած էր խմբային երգեցողութիւնից եւ մեներգներից: Հենց առաջին կատարումից պարզուեց, որ գործ ունենք լայնածաւալ աշխատանք տարած խմբի եւ արհեստավարժ խմբավարի հետ: Եթէ աչքերդ փակէիր եւ յենուէիր միայն լսողութեանդ, կը մտածէիր որ ելոյթ է ունենում վաստակաւոր անդամներից կազմուած երգչախումբ, մինչդեռ իրականում այս խումբը կազմուած էր մի շարք երիտասարդներից: Ներկաներն անակնկալի եկան, երբ յայտարարուեց, որ կատարողները ԱՄՆ-ում բնակուող հայերի երրորդ սերունդն են, ովքեր ծնուել են ԱՄՆ-ում եւ նրանցից շատերը հայկական կրթութիւն չունեն: Նոյնիսկ պարզուեց, որ նրանցից ոմանք խառն ամուսնութեան ծնունդ են: Այս բոլորով հանդերձ նրանք այնքան հրաշալի էին մատուցում հայ երգը եւ մանաւանդ արտաբերում մայրենին, որ հիացմունքից ուզում էիր վեր խոյանալ եւ համայն աշխարհին յայտարարել, քանի որ

այսպիսի սերունդներ ունենք հայը կ'ապրի: Եւ ահա թէ ինչու յօդուածս վերնագրեցի «Հայապահպանմանը խթանող...»

Ինչպէս նշուեց, ելոյթ ունեցան երկու մեներգիչներ՝ Նազալի Պիլուքեանը եւ Մարալ Քիւրտեանը: Երկուսն էլ հիացմունք պատճառեցին հանդիսականներին: Սակայն չեմ կարող չառանձնացնել Մ. Քիւրտեանին, ով իր բնատուր եւ մշակուած ձայնով հանդիսատեսին գամում էր իր աթոռին եւ ստիպում երոյթից յետոյ յոտնկայս ծափահարել: Մեներգներն ապացուցեցին, որ ոչ մի բանով չեն զիճում աշխարհահռչակ կատարողներին: Մի գեղեցիկ երեւոյթ էլ վերջում հանդիսականներին ծրագրին ուղղակի մասնակից դարձնելն էր: Վերջում երգչախումբի առաջարկով հանդիսականները երգչախումբի հետ երգում էին Գրաշու «Ազգ փառապան»-ը: Խմբային ելոյթներին մասնակցում էին 26 երգիչ-ուհիներ: Եւ խմբին իրենց երաժշտական գործիքներով նուագակցում էին տակաւին երիտասարդ, սակայն հմուտ երաժիշտներ:

Եւ այս բոլորը կազմակերպել էր մի բանիմաց եւ արհեստավարժ յանձնախումբ, որի անդամներն էին կարինէ Սէուլեմեանը, Յովսէփ Մեկրնեանը, Լարա Քէջեջանը, Դկտ. Լ. Նատալի Բուլիքիանցը, Կարօ Բաբեանը, Անի Բաբեանը, Տանիա Էնջիլեանը եւ Ջանօ Այնթաբլեանը: Վերջում մաղթում եմ մեր համայնքում բազմաձայն նմանատիպ արհեստավարժ եւ հայ մշակույթին նուիրուած խմբերը, որոնք էլ կը դառնան մեր ազգի յարատեւման միջոցներից մէկը:

Դանիէլ Գուշաքճեան Նշանակուած է

Շարունակուած էջ 1-էն

լու համար», յայտնած է ՀԱՆ-ի ատենապետ Սեւակ Խաչատուրեան. «Անոր լայն փորձառութիւնը՝ հայութեան առնչուող հարցերուն շուրջ եւ իր նուիրումը մեր համայնքին, մեծ օգտակարութիւն պիտի ունենայ՝ մայրաքաղաքէն ներս մեր աշխատանքները ծաւալելու նպատակով:

«Խանդավառ եմ գործակցելու ՀԱՆ-ի նուիրեալ կազմին հետ: Ներկայացուցիչներուն Տան կողմէ

Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումէն, Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան վերահաստատումէն ետք եւ Ամերիկահայութեան տասնամեակներու ընթացքին նուիրումը այս նպատակներուն, Հայ-Ամերիկեան յարաբերութիւնները կը դարձնեն աւելի խոստմնալից եւ հեռանկարային՝ յառաջիկայ տարիներու ընթացքին», իր կարգին ըսած է Դանիէլ Գուշաքճեան:

Դանիէլ Գուշաքճեան անցեալին աշխատած է Հայկական Համագումարէն ներս:

Իրաքահայերու Ընտանեկան Շարաքորեայ Անվճար Վարժարանի Տօնական Հանդէսը

ԽԱԶԻԿ ԾԱՆՈՅԵԱՆ

Շաբաթ 21 Դեկտեմբերին, առաւօտեան ժամը 9:30-ին, Կլենտէյլի Glendale Centre Theater-ի սրահին մէջ հասցէ. 234 N. Orange St., Glendale CA 91203 տեղի պիտի ունենայ Իրաքահայերու Ընտանեկան շաբաթօրեայ վարժարանի 40-րդ Նոր Տարուայ եւ Ս. Ծննդեան աւանդական դպրոցական հանդէսը:

Այդ օր, վարժարանի աշակերտ-աշակերտուհիները իրենց սորված յաւուր պատշաճի շատ ջերմ եւ հաճելի երգերով, պարով, խմբային եւ անհատական ասմունքներով եւ կենդանի պատկերներով ու մանաւանդ կաղանդ պապիկի (Ձմեռ պապիկին) ժամանումով, մէկ խօսքով աշակերտական հանդէսի եւ տօնակատարութեան հրավառութիւն մը տեղի պիտի ունենայ:

Յիշենք, թէ Իրաքահայերու Ընտանեկան շաբաթօրեայ այս անվճար վարժարանը քառասուն տարի է ի վեր կը գործէ մեր գաղութէն ներս: 1700-է աւելի հայորդիներ յաճախած են այս վարժարանը, որոնք անվճար հայերէն լեզու, երգ, պար եւ ասմունք սորված են, բայց մանաւանդ անոնց սիրտն ու հոգին լեցուած է ազգային եւ հայրենասիրական մաքրամաքուր ոգիով: Այսօր ազգային կեանքէն ներս ամէն քայլափոխին կը հանդիպի մեր դպրոցի նախկին սաներու, որոնք իրենց նպաստը կը բերեն հաւաքական մեր կեանքին:

Դպրոցի դասերը անվճար են, աշակերտութիւնը միայն արձանագրութեան գումար մը կը վճարէ:

Նմանապէս դպրոցի բոլոր ուսուցիչ-ուսուցչուհիները կամաւոր են: Դպրոցը ունի 90 սաներ եւ մօտ 40 հոգի սպասման վրայ են, միանալու համար մեր դպրոցի աշակերտութեան:

Ամենայն հպարտութեամբ կու գանք յիշելու, թէ դպրոցի բոլոր ուսուցչուհիները, ԱՄՆ, Հայաստանի, Միջին Արեւելքի բարձրագոյն համալսարանները աւարտած են, կամ՝ մանկավարժական փորձառութիւն ունեցող երիտասարդներ են, գլխաւորութեամբ Ժրաջան եւ նուիրեալ տնօրէնուհի՝ Տիկ. Անահիտ Թովմասեան-Խաչատուրեանի:

Իսկ գեղարուեստական բաժնի կամաւոր ուսուցչուհի է ծանօթ արուեստագիտուհի, վաստակաւոր կրթական մշակ՝ Մարիէթա Անասեանը, որ 30 տարի է աւելի կամաւորաբար կը ծառայէ այս դպրոցէն ներս:

Ազնուասիրտ այս հոյակապ տիկիները, մեծագոյն սիրով, ամէն Շաբաթ օր իրենց գործը, տունը, ընտանիքի եւ անձնական գործը ձգած կու գան մեր նորահաս սերունդի հայապահպանման եւ հայակերտման այս սուրբ գործը կը կատարեն:

Ձեռնարկին ներկայ ըլլալու համար ձեր տոմսերը կրնաք ապահովել հեռաձայնելով տնօրէնութեան հետեւեալ թիւով. (818)281-1218:

Շնորհաւոր Նոր Տարի եւ Ս. Ծնունդ աշարհատարած համայն հայութեան, մաղթելով մեր ժողովուրդին բարեբեր, օրհնաբեր, առողջաբեր եւ հայօրէն ապրելու անկոտրում կամք:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
 ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԵՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

FM Mnatsakanyan: Security of Artsakh People Will Not be Compromised

BRATISLAVA — The security of the people of Nagorno Karabakh will not be compromised, and in no circumstances the people of Karabakh should be left without secure lines of defense, Armenian Foreign Minister Zohrab Mnatsakanyan said, addressing the 26th OSCE Ministerial Council in Bratislava.

In the wake of his meeting with Azerbaijan's Foreign Minister Elmar Mammadyarov, Zohrab Mnatsakanyan outlined the position of Armenia on the key aspects of the peaceful settlement of the Karabakh conflict.

First, he said, there is no alternative to a peaceful settlement of the conflict within the OSCE Minsk Group co-chairmanship, which is internationally mandated and supported.

"Second, the inalienable right of the people of Nagorno Karabakh people to self-determination represents a fundamental principle and foundation for

the peaceful resolution," Minister Mnatsakanyan stated.

"The recognition of this principle not to be limited in the scope of determination for the final status of Nagorno Karabakh must be clearly and unequivocally accepted. The term without limitation clearly implies also the right to maintain and determine a status outside the jurisdiction, sovereignty or self-determination of Azerbaijan," the Foreign Minister stated.

He added that the persistent hostile policies and actions of Azerbaijan, including the recent aggression against Nagorno Karabakh in April 2016, emphasize the illegitimacy and impossibility of claiming jurisdiction by Azerbaijan over the people of Nagorno Karabakh.

"Azerbaijan must assume the commitment to recognize the right to

Continued on page 4

Former President Serzh Sarkisian Charged With Embezzlement

YEREVAN -- Armenia's Special Investigation Service (SIS) has brought corruption charges against Serzh Sarkisian, Armenia's former president, on Wednesday.

The SIS alleged that Sarkisian "organized the embezzlement by a group of officials" of 489 million drams (just over \$1 million) in government funds allocated in 2013 for the provision of subsidized diesel fuel to farmers.

In a statement, the SIS said that Sarkisian interfered in a government tender for the fuel supplier to ensure that it is won by Flash, a company which has long been one of Armenia's main fuel importers. Flash is owned by Barsegh Beglaryan, a businessman believed to have had close ties to the 65-year-old ex-president.

The government paid Flash over 1.8 billion drams (\$3.8 million) as part of the scheme designed to help tens of thousands of low-income farmers across the country. According to the SIS statement, another private com-

pany, Maxhur, was ready to supply the same quantity of diesel fuel at a lower price which would have allowed the government to save 489 million drams.

The SIS said that the government's failure to pick Maxhur amounted to a deliberate embezzlement of public funds ordered by Sarkisian.

The law-enforcement agency stopped short of arresting Sarkisian who ruled Armenia from 2008-2018. It said it had him sign a formal pledge not to leave the country pending investigation.

Sarkisian did not immediately comment on the accusation carrying between four and eight years in prison.

Some of Sarkisian's relatives, cronies and political allies have been prosecuted on corruption charges since his ouster. Also, his predecessor and erstwhile ally, Robert Kocharian, was arrested in July 2018 on coup and bribery charges which he rejects as politically motivated.

Taniel Koushakjian Appointed as ACA's Washington D.C. Representative

WASHINGTON, DC — The Armenian Council of America is pleased to announce the appointment of Taniel Koushakjian as ACA's Washington D.C. Representative.

"We are very proud to welcome Taniel to lead our efforts in Washington D.C.," remarked ACA Chairman Sevak Khatchadorian. "His vast experience on Armenian-related issues and his dedication to our community will be of great service for our efforts in the nation's capital."

Taniel Koushakjian is the CEO of BreakThru Strategies, a government affairs and strategic public relations firm in Washington, DC. He holds a B.A. in Political Science from Florida Atlantic University, a M.A. in Political Management from The George Washington University, and a Graduate Certificate in PACs & Political Management from The George Washington University. He previously served as the Grassroots Director and Communications Director of the Armenian Assembly of America where he successfully advocated on a wide array of human rights, international religious freedom, U.S. foreign policy, and appropriations issues. Koushakjian was selected as a 2018-2019 Fellow with the Anti-Defamation League Glass Leadership Institute, as well as a 2019 Fellow with the James Madison Institute.

"I'm excited to work with the dedicated team at ACA," said Koushakjian. "With the House of Representatives' affirmation of the Armenian Genocide this year, the peaceful democratic transition of power in the Republic of Armenia last year, and the steadfast commitment of the Armenian American community to these issues over many decades, the promise and potential of US-Armenia relations in the years ahead is greater now than ever before."

The Armenian Council of America is committed to promote the civic and civil rights interests of the Armenian American community, and to champion the causes and concerns of the Armenian-American community within local, state, and federal governments.

Another Republican Senator Blocks Passage Of Armenian Genocide Resolution

WASHINGTON, DC—U.S. Senator Bob Menendez's request to pass Senate Resolution 150, formally recognizing the Armenian genocide on behalf of the U.S. government was blocked by Republican Senator Kevin Cramer from North Dakota. The Resolution was previously blocked by Senator Purdue from Georgia and Senator Lindsey Graham from South Carolina. In October, the House passed a version of this resolution by a vote of 405-11.

The White House directed Sen. Cramer to block the resolution which would have passed via unanimous consent. Cramer said on the Senate floor that he doesn't think this is "the right

time" to pass the resolution, noting that President Trump has just returned from meeting with Erdogan at the NATO summit in London, and that the resolution could undermine the administration's diplomatic efforts.

Cramer's objection is especially noteworthy given that he was a co-sponsor of a similar resolution during the last Congress.

Cramer tweeted a picture in September 2017 thanking actor Dean Cain for visiting Capitol Hill to "raise awareness on the Armenian genocide."

He stated on the Senate floor Thursday that he does not intend to continue objecting to the resolution.

Armenia Marks International Day of Commemoration and Dignity of the Victims of the Crime of Genocide

PRESS OFFICE OF THE GOVERNMENT OF ARMENIA

YEREVAN — On the International Day of Commemoration and Dignity of the Victims of the Crime of Genocide and of the Prevention of this Crime marked on December 9, Armenian President Armen Sarkissian, Prime Minister Nikol Pashinyan, National Assembly Speaker Ararat Mirzoyan and Foreign Minister Zohrab Mnatsakanyan visited today the Tsitsernakaberd Memorial Complex in Yerevan.

Accompanied by a group of other officials, they laid flowers at the memorial to pay tribute to the innocent victims of the Armenian Genocide.

In September 2015, the United Nations General Assembly established 9 December as the International Day of Commemoration and Dignity of the Victims of the Crime of Genocide and of the Prevention of this Crime at the

initiative of Armenia.

The 9th of December is the anniversary of the adoption of the 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (the “Genocide Convention”). This year marks the 70th anniversary of the Convention.

The purpose of the day is to raise awareness of the Genocide Convention and its role in combating and preventing the crime of genocide, as defined in the Convention, and to commemorate and honour its victims.

In adopting the resolution, without a vote, the 193-member Assembly reiterated the responsibility of each individual State to protect its populations from genocide, which entails the prevention of such a crime, including incitement to it.

Armenian Parliament Passes 2020 Government Budget

YEREVAN — as The National Assembly approved on Friday Armenian government’s budget for next year which calls for further sizable increases in public spending and tax revenue.

“We are doing well,” Prime Minister Nikol Pashinian said as he put an optimistic spin on the economic situation in Country. The spending bill passed by 69 votes to 37.

The budget commits the government to spending 1.88 trillion drams (almost \$4 billion), up by 14 percent from its expenditures projected for this year.

In particular, spending on social program is to rise by 10 percent, to 489 billion drams. The budget calls for sharper increases in government funds allocated to education and healthcare. They are projected to total 163 billion drams and 111 billion drams respectively.

By contrast, Armenia’s defense budget will be virtually flat in 2020 at just over 301 billion drams (\$634 million), a fact deplored by some opposition politicians and other critics of the government. The latter has pledged to strengthen the Armenian military through more efficient governance and its ongoing fight against corruption.

“Since May 2018 Armenia has acquired unprecedented, for the re-

cent past, quantities of weapons and ammunition,” Pashinian said in this regard. He did not shed light on those acquisitions.

Armenia’s state revenues are projected to grow just as strongly and reach almost 1.7 trillion drams. According to Finance Minister Atom Janjughazian, this should translate into a budget deficit equivalent to 2.6 percent of Gross Domestic Product. The government had forecast a slightly lower deficit-to-GDP ratio for 2019.

These budgetary targets are based on the assumption that the Armenian economy will expand by at least 4.9 percent next year. Government officials say economic growth may well be faster, arguing that it accelerated to 7.5 percent in the first nine months of this year.

Pashinian declared that Armenia is now the fastest-growing economy

Armenian PM’s Wife Invites Azerbaijan’s First Lady to Artsakh to Listen to "Mugham"

YEREVAN -- The Armenian prime minister's wife on Wednesday announced her intention to invite Azerbaijan's first lady to Nagorno-Karabakh (Artsakh), responding to her recent social media post expressing a desire to enjoy Azerbaijani folk music "Mugham" (a musical genre that weds orally transmitted music with classical written poetry).

“I want to invite Mehriban Aliyeva to Karabakh. She can be our guest. We know how to honor a guest: one of the rules of hospitality is to honor one with music, we can fulfill her dream and ensure that she listens to her beloved mugham in Karabakh,” she said, addressing the United Nations Security Council conference on

Women, Peace and Security in Yerevan on Wednesday.

The PM’s wife added she is ready to pay a visit to Azerbaijan if Aliyeva accepts her invitation.

“However, if Mehriban Aliyeva means that their dream is to come to Karabakh and listen to mugham through war, I assure you that this dream will remain unfulfilled,” Hakobyan stressed. “Moreover, if they start a new war, there will appear new settlements where listening to mugham will become an unfulfilled dream for them.”

Aliyeva, who currently holds the post of Azerbaijan's deputy president, said in her public post that it is "our sole desire listen to the Karabakh shikaste (migham) on the soil of Karabakh".

Kirk Kerkorian Statue Unveiled in Armenia’s Spitak

PRESS OFFICE OF THE GOVERNMENT OF ARMENIA

SPITAK — A statue of Armenian American businessman, investor and philanthropist Kirk Kerkorian was unveiled in the city of Spitak, Armenia, on Saturday December 7 on the 31st anniversary of the 1988 earthquake.

Prime Minister Nikol Pashinyan and other government officials were in attendance of the opening ceremony. Artist of Armenia Levon Tokmajyan created the sculpture.

Philanthropist Kirk Kerkorian donated millions of dollars to Armenia through his Lincy Foundation, which was established in 1989 after the devastating earthquake of Spitak. Kerkorian named the foundation in honor of his daughters Linda and Tracy.

in the former Soviet Union. Citing a raft of macroeconomic data, he said:

In 2004, Armenia awarded its highest honor to Kerkorian – the National Hero of Armenia title. A statue of Kerkorian was inaugurated in 2018 in Gyumri.

PM Pashinyan also laid flowers at the khachkar dedicated to the memory of Japanese earthquake and tsunami victims and at the monument-khachkar dedicated to the memory of April war heroes.. The Premier then visited Lernantsk community to attend the inauguration of a block of flats built for local residents. Within the framework of the Disaster Zone State Housing Program, 8 apartments were built by the Fuller Center for Charitable Non-Governmental Organizations at the expense of government funding.

“All this shows that we will be doing even better.”

Forbes Lists Yerevan Among 10 Underrated Destinations to Visit in 2020

NEW YORK — Forbes magazine has listed Yerevan, the capital of Armenia, among its 10 underrated, off-the-beaten-path destinations to visit in 2020.

“That’s not to say these destinations aren’t known among in-the-know travelers and frequent fliers: they simply deserve much more credit than they get,” the magazine explains. “From charming, cosmopolitan cities to historic gems and untapped beaches, here are 10 underrated places you should visit in 2020 – plus, where to stay and what to see.”

The list also features Colonia del Sacramento (Uruguay), Con Dao (Vietnam), Lagos (Nigeria), Monduliri (Cambodia), Rotterdam (The Netherlands), Santiago (Chile), and others.

“Known as the world’s “oldest

Christian country,” Armenia is one of the most fascinating places you can visit, what with its grand temple ruins and UNESCO-recognized Christian monasteries,” the author says.

“The capital, Yerevan, is one of the longest continually-inhabited cities on earth, and is known for its majestic views of Mt. Ararat—Armenia’s national symbol—as well as its ararat brandy and wine. Yerevan’s been dubbed the “pink city” for the rose-hued volcanic tufa rock that forms much of its architecture,” the article reads.

The author suggests taking a page from the Kardashian playbook and stay at the Marriott Yerevan hotel and dine at renowned Dolmama Restaurant, which “has played host to notables including Hillary Clinton, The Prince of Wales and Gérard Depardieu”.

Japanese Scientist Takeo Kanade Awarded RA State Prize for Global IT Contribution

YEREVAN - Prime Minister Nikol Pashinyan received Japanese scientist, Professor at Carnegie Mellon University, author of the Origami World Theory, author of the concept of virtual reality Takeo Kanade, who has won the State Prize of the Republic of Armenia for Global Contribution to Information Technologies.

The Prime Minister noted that the decision to award Mr. Kanade with the State Prize of the Republic of Armenia for valuable investment in the field of information technologies reflects the Government’s appreciation of his achievements. Nikol Pashinyan stressed that Mr. Kanade’s long experience in the sphere of science and high technologies could set an example for those young Armenians taking their first steps in the IT sector.

“Mr. Kanade’s revolutionary innovations came as a breakthrough in global science and technology to open up new horizons for scientists and for mankind, as whole. It is not surprising that Dr. Kanade has been awarded and, I am sure, he will be awarded many other prestigious awards”. PM

Pashinyan stated.

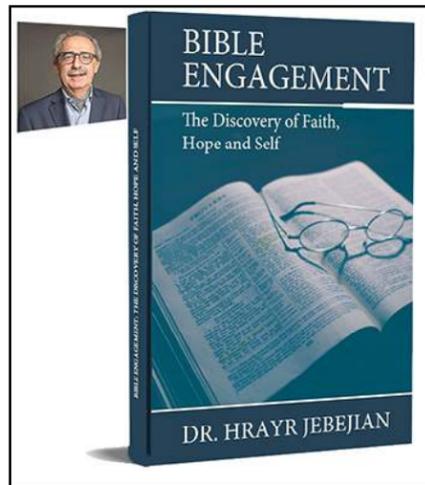
Takeo Kanade thanked the Prime Minister, noting that it is a great honor for him to receive the State Prize of the Republic of Armenia for Global Contribution to Information Technology. Mr. Kanade stressed that Armenia is a good platform for high-tech activity and went on to highlight the role played by the National Polytechnic University of Armenia in training IT specialists. In Takeo Kanade’s words, there are many young people with great energy and potential in Armenia who can make a valuable contribution to progress in this field with their innovative ideas.

The meeting was followed by a stamp redemption ceremony, dedicated to the presentation of RA State Prize for Global Contribution to Information Technologies.

Book Review- Bible Engagement: The Discovery of Faith, Hope and Self

Dr. Hrayr Jebejian (D Min, New York Theological Seminary) is the author of this amazing and gripping book. In his capacity as the General Secretary of the Bible Society in the Gulf for almost 30 years, Dr. Jebejian has done a fascinating and pace-setting research in a part of the world (United Arab Emirates) about which we know very little, and assumed not worthy of our concentrated attention because it is almost totally dominated by Arab/Muslim governments.

The first three chapter (eight in all) I find very helpful and necessary to understand this project. It provides the historic perspective and context for the place of Christianity in this region. I find it fascinating that the Nestorian Church had a significant presence there since the 4th century A.D. Muslim conquerors did not threaten them in the early years, but their threat came mostly from within Christendom, after Nestorius was branded a heretic by the Ecumenical Council (Ephesus, 431 A.D) and banished. Here is a good example of how “heresies” do not vanish when banished but relocate and flourish somewhere else. For example, it was so with the first “heretic” Arius who went north into the Balkans after the Council of Nicea (325 A.D) and brought Christianity there. The decline of Christianity in the Gulf is traced to the 9th century, mostly due to the dominance of Byzantine theology/dogma (Trinitarian) in the West, and unwillingness or inability to understand and accept it in the East by

Muslims and Eastern Christians living there. With the arrival of the Portuguese in 1506 Western European Christianity was introduced in the Gulf region, followed by missionaries. However, violence and indiscriminate killings accompanied their arrival, leaving an indelible mark on the memories of the people, thus changing the image of Christianity from a pacific to a hostile one to this day. However, this negative image was somewhat mitigated by the positive medical and educational work done by British and American missions following.

Today there are hundreds of Christian churches in the area. However, they are composed almost totally of migrant Asian workers (majority being from India). Millions of them have constituted the work force necessary to build the modern cities there. Dr. Jebejian was largely influential in bringing the Bible Society in the Gulf

(BSG) to the UAE, and it has played a crucial role in bringing the Gospel to the immigrant people, there, and also in bringing the churches of all denominations together in the common task of bringing to them spiritual enlightenment and support. It is in this regard that he embarked on the project which forms the basis for this book.

The next two chapters deal with the essential core of this book. It is centered in the phrase *BIBLE ENGAGEMENT (BE)*, and describes the process of affecting Christian change. This is done with the objective of “making the Bible discoverable, accessible, and relevant,” with the ultimate goal being that of helping these people regain their identity and personhood in community, centered in the Gospel of Jesus Christ. I had not encountered this term before, having used the phrase “Bible study” always. I like BE much better because it takes one far beyond just study of the Book to the experience of acting out and living out the truths found therein. In this regard the research brought Dr. Jebejian face to face with hundreds of people using a three-pronged approach: The Printed Word; Audiovisual Tools; Storytelling Tools. Limiting his research to those speaking Telegu (South India), he developed a project using three sets of questions in an interview process, including church leaders as one target group, and individual migrants as a second group. Using relevant scripture texts and verses he asked the migrants a series of questions, first,

relative to the meaning, of the scriptures, next on how they engaged the scriptures in applying them to their own needs and struggles, and third with how they were nurtured by the scriptures. He then interviewed church leaders relative to their experiences with their people, requesting them to share their stories, and seeking from them ways the Bible Society could be of help to them in designing programs especially for migrants.

The final three chapters are fascinating in that they share the stories and experiences of the interviewees: stories of struggles, faith journeys, and testimonies of lives changed under the impact of the life-changing power of the Holy Spirit. They are moving and a powerful witness to the effective work the Bible Society has been carrying on in the region over these many years.

In his concluding remarks, Dr. Jebejian seeks to summarize his findings and pass on their implications for future use by the Bible Society and related parties. “No matter how differently the interviewees understood and made meaning of the same text,” he says, “we can see that their lives have been transformed...and the message of hope has made an enormous impact on their lives.” Addressing the Bible Society, he says, “The vast amount of data this research collected urges the BSG to consider some new directions for the BSG to improve,

Continued on page 4

Dr. Ari Sekeryan Named Visiting Professor in Armenian Studies at Fresno State

FRESNO -- Armenian Studies Program Director Prof. Barlow Der Mugrdchian announced the appointment of Dr. Ari Sekeryan as the 16th Henry S. Khanzadian Kazan Visiting Professor in Armenian Studies for the Spring 2020 semester at Fresno State.

Dr. Sekeryan graduated from the Department of Oriental Studies at the University of Oxford, defending his dissertation entitled, "The Armenians in the Ottoman Empire after the First World War (1918-1923)." In the 2018-2019 academic year, Dr. Sekeryan was an Honorary Fellow at the University of Wisconsin-Madison, Institute for Research in the Humanities. Sekeryan was a Visiting Lecturer in the Faculty of Oriental Studies at Yerevan State University (summer of 2018) and a Research Assistant in the Department of Sociology at the University of Oxford in 2016.

Sekeryan's interest in the field of Armenian Studies started to grow while he was working at the Istanbul-based Aras Publishing House. Teaching Armenian history is prohibited in the Armenian schools in Istanbul and there were only Armenian literature classes offered, but the content was limited due to the strict regulations. It was at Aras that Sekeryan became more interested in Armenian literature and history, and then started to read works from famed Armenian authors.

At the same time, he decided to pursue a Master's degree at Bogaziçi University, where he had the chance to study the Late Ottoman period and the minorities in the Ottoman Empire. These two institutions, Aras Publishing and Bogaziçi University, had a great impact on his intellectual development.

When Sekeryan was visiting the Bayazid State Library to check on a few issues of Turkish and Armenian dailies for a book project that they were working on at Aras, a librarian, after seeing Sekeryan's name on request forms, brought several volumes of Armenian newspapers, asked him to help them in cataloging. No one knew Armenian among the library staff, and he felt obligated to help them. These were the volumes of Zhamanag daily in 1918 and 1919.

Sekeryan helped the library staff in cataloging these volumes and afterwards he visited the library twice a week to read the news items, articles, and editorials. He was surprised when he realized the significant gap that exists in Armenian historiography regarding the Armistice years (1918-1923). Rather than focusing on diplomatic documents, which are not great sources to analyze the inner dynamics of communities, he focused on the Ottoman Turkish and Armenian dailies to track the political and social developments and most importantly the reactions of the community leadership as well as members.

Sekeryan's Ph.D. dissertation,

"The Armenians in the Ottoman Empire after First World War (1918-1923)", analyzes the transformation of the Ottoman Armenian political stance and the impacts of social and political developments of the period on the post-genocide Armenian community by examining the Ottoman Turkish and Armenian press as well as the Ottoman archives.

Sekeryan is currently working on two projects. One is a book, *An Untold Story of Survival*, which is a significant revision of his Ph.D. dissertation and secondly, he is writing an article about the story of Armenian orphans in Corfu, who were transferred from Istanbul in 1923 following the defeat of the Greek forces by the Turkish Nationalists.

Students will have the opportunity to enroll in a three-unit course, "Armenians in the Ottoman Empire after the Genocide," to be taught by Sekeryan in the Spring 2020 semester. The course will survey the aftermath of the Genocide in the Ottoman Empire and will analyze the Armenian community in the Ottoman Empire and modern Turkey after the First World War.

Sekeryan will also give three public lectures in the Spring semester, under the general theme of the Armistice years. Based on a collection of Armenian and Ottoman Turkish press, the lectures provide new research on a neglected period in the history of the late Ottoman Empire and Ottoman Armenians.

The first lecture, on Friday, February 7, 2020, is entitled "An Untold Story of Survival: the Armenian Community in Istanbul During the Armistice Years (1918-1923)," and will present an overview of the political and social developments that happened in the Ottoman Empire during the Armistice period and it explores how the Armenian community organized itself while facing political turmoil.

Sekeryan has never been to Fresno but is excited about meeting the Armenian community in Fresno and is looking forward to participating in community events.

"Fresno has a unique place in Armenian history and culture, and I am sure I will learn a lot from the community," concluded Sekeryan.

FM Mnatsakanyan

Continued from page 1

self-determination of the people of Nagorno Karabakh by way of legally binding free expression of will of the people of Nagorno Karabakh, the outcome of which should have no limitation," he continued.

Third, Mnatsakanyan said, the security of the people of Nagorno Karabakh will not be compromised, and in no circumstances the people of Nagorno Karabakh should be left without secure lines of defense, there will be no conditions assuming the risks to existential, physical security of the people of Nagorno Karabakh, as it was the case in 1991-1994 and 2016," Armenia's top diplomat stated.

"Fourth, the peaceful settlement should be inclusive by directly engaging all parties to the conflict. Therefore, Nagorno Karabakh through its elected representatives should be a direct party to a negotiating process. In this respect we emphasize the necessity of full engagement of the elected representatives of Artsakh in the peace process, particularly on issues of substance," the Foreign Minister added.

He noted that the government of Armenia will never engage in any activities that could violate the right of the people of Nagorno Karabakh to freely determine their political status or can deprive them of the ownership of this process.

"Fifth, the peaceful settlement cannot take place in an environment of tensions and risks of escalation. Therefore, the 1994 and 1995 agreements on ceasefire concluded between Azerbaijan, Nagorno Karabakh and Armenia should be strictly adhered to and strengthened," the Foreign Minister stated.

According to him, risk-reduction mechanisms, including OSCE mechanisms investigating ceasefire violations and monitoring the ceasefire regime, including by way of expanding the Office of the Personal Representative of the OSCE Chairman-in-Office, should be implemented.

Sixths, he said, the basic principle of non-use of force should be unconditionally adhered to. "The policies of hatred, intolerance, xenophobia, Armenophobia instigated and directed by the leadership of Azerbaijan should be denounced. Efforts should be reinforced to prepare populations

for peace and to establish an environment conducive to peace," Minister Mnatsakanyan said.

"Seventh, the maximalist positions of Azerbaijan, which ignore the will and sensitivities of the people of Nagorno Karabakh are fundamental obstacles to a meaningful progress in the peace process. The inability of the authorities of Azerbaijan to reciprocate a call for a compromise by Armenia is a point in case," he added.

Zohrab Mnatsakanyan reminded that the Prime Minister of Armenia demonstrated strong political will in announcing that any settlement should be acceptable to the people of Armenia, Artsakh and Azerbaijan, which is to say that the settlement can only be based on a compromise.

"Armenia remains engaged in good faith in the negotiating process and will continue to consistently work towards the peaceful settlement. At the same time it is unacceptable that in the light of the present domestic political developments in Azerbaijan the latter sets preconditions of the peace process as manifested in a position paper circulated on the eve of this Ministerial Council. Armenia rejects such a non-constructive approach," Minister Mnatsakanyan stated.

Finally, he said, "in the past month we demonstrated a modest and yet important example of confidence-building between all the parties to the conflict. The exchange of journalists between Armenia, Nagorno Karabakh and Azerbaijan is a promising example of building trust and inclusive dialogue between the parties at the public level. We are ready to further build on this example."

Also, he said, the relatively low level of violence along the line of contact and the international border, as well as the use of direct communication line should be sustained and enhanced.

"However, we remain seriously concerned that despite these measures there have been losses and injuries, which could have been avoided," Minister Mnatsakanyan added.

"Delivering on commitment is a key to building trust towards the prospects for the final settlement of the conflict," the Foreign Minister concluded.

Book Review- Bible Engagement

Continued from page 1

update, and modify its programs." Right on!

Through this book, Dr. Jebejian has opened for us windows and doors to look and see with new eyes and hearts what God is doing in the Gulf, and with that new awareness to be participants in the grand mission of Christ to the world beyond our immediate selves.

Rev. Dr. Vartkes M. Kassouni
*****

The reviewer is a retired pastor affiliated with the Presbyterian Church (USA). He has served Armenian Evan-

gelical churches in New York, Fresno and Los Angeles. In his capacity as Associate Executive Presbyter of Los Ranchos Presbytery, he was their new church developer in Southern California. He has also served several churches there as interim pastor. He is the author of two books: *POINTS OF LIFE*, and *POINTED REFLECTIONS*. His theological degrees are from New York Theological Seminary, and McCormick Theological Seminary in Chicago. He and his wife Samira reside in Orange, CA.

A Publication of the Bible Society of the Gulf, 2019

Չարենցն ու Կոմիտասը

Ջոտտոյ, «Չարենցը եւ Կոմիտասը» (1974)

Եղիշէ Չարենցի տուն-թանգարանում մի անկիւն նուիրուած է մեծն Կոմիտասին: Բանաստեղծը շատ է սիրել լսել Կոմիտասի երաժշտութիւնը, երգը, բայց երբ լսել է նրան, երեխայի նման լացել է: Թէեւ Կոմիտասն ու Չարենցը ժամանակակիցներ են եղել, սակայն երբեք չեն հանդիպել միմեանց: Չարենցը նրան առաջին եւ միակ անգամ տեսել է, երբ Կոմիտասը դազադում է եղել:

«Չարենցը ոչ նուագել, ոչ երգել գիտէր, բայց մեծ սէր ունէր երաժշտութեան հանդէպ: Նրա երկու կանայք էլ չգիտէին նուագել: Ռոջալ էր գնել, որ աղջիկը կարողանար նուագել սովորել», - Panorama.am-ի հետ զրոյցում ասում է Չարենցի տուն-թանգարանի գլխավոր ֆոնդապահ Անուշ Թասալեանը: Նա պատմում է, որ երբ

տեղծը, ժողովուրդն ակամայից, առանց պայմանաւորուածութեան բաժանում է երկու մասի, որպէսզի Չարենցը մօտենայ Կոմիտասին: Դազադը ցինկապատ էր, ապակով ծածկուած էր միայն դէմքի մասը: Չարենցը մօտենում է, գլխարկը հանում, հրաժեշտի խօսքեր մտմտում, ապակու վրայից համբուրում Կոմիտասին:

Չարենցը ծաղկեպսակներից մէկից վերցնում է երկնագոյն մոմէ ծաղիկ ու գալիս է տուն: Այդ ծաղկեպսակը կուտինայ նահանգի բնակիչներն էին բերել, որտեղի ծնունդ էր Կոմիտասը: Մոմէ ծաղիկն այժմ գտնւում է տուն-թանգարանում», - ասում է Ա. Թասալեանը:

Նրա խօսքով, Չարենցը երբ լսել էր, որ Կոմիտասն այլեւս չկայ, մտմտում էր նրա յիշատակին պոէմ ստեղծել:

Չարենցը ուզում էր Կոմիտաս լսել, գնում էր Ակսել Բակունցի մօտ: Բակունցը Գէորգեան ձեմարանում էր սովորել, հիւանալի Կոմիտաս էր կատարում եւ Չարենցն ունկնդրում էր նրան՝ «երեխայի նման ձեռքերի մէջ էր առնում գլուխն ու երեխայի նման հեկեկում»:

1935 թուականի Հոկտեմբերի 21-ին է Կոմիտասը մահացել, նրա դին Երեւան է տեղափոխուել 1936 թուականին: 1936 թուականի Մայիսի 28-ին ժողովուրդը հրաժեշտ էր տալիս Կոմիտասին:

«Չարենցը տնային կալանքում էր: Նա գրութիւն է թողնում, որ տանից դուրս կը գայ, կը գնայ հրաժեշտ տալու եւ կը վերադառնայ: Այդպէս էլ լինում է: Ռուբէն Չարենցը իր յուշերում պատմում է, թէ ինչպէս Չարենցը մտաւ այն դահլիճը, որտեղ գրուած էր Կոմիտասի դին: Երբ մտնում է բանաստեղծը,

«Հրաժեշտից յետոյ տուն է վերադառնում ու ամբողջացնում Կոմիտասի յիշատակին գրուած պօէմը», - նշեց Չարենցի տուն-թանգարանի գլխավոր ֆոնդապահը:

Տուն-թանգարանում ներկայացուած են նաեւ Կոմիտասի նոտաները, որոնք տպագրել է Չարենցը «պետհրատում» աշխատելու ժամանակ:

«Բաւականին դժուար էր, քանի որ այստեղ հնարաւոր չի լինում նոտաները տպագրել, տանում է Մոսկուայի «պետհրատի» բաժանմունք, այնտեղ տպագրում եւ բերում Հայաստան», - ասաց Անուշ Թասալեանը:

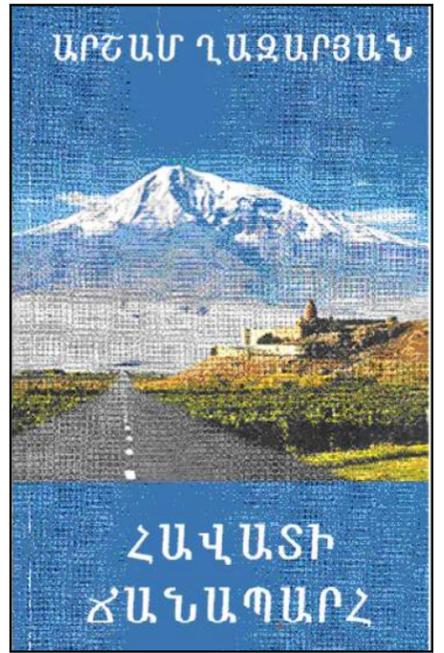
Նշենք, որ տարին չորեքանասական է Կոմիտասի համար՝ 150-ամ յակ: Տարուայ ընթացքում Հայաստանում եւ Հայաստանի սահմաններից դուրս կազմակերպում են միջոցառումներ՝ նուիրուած մեծն Կոմիտասի 150-ամ յակին:

«Լուաւոր Կանթեղ Լինել Միշտ Սիրով» (Արշամ Ղազարեանի Գրքի Առիթով)

Ռ. ԿՈՐԻՒՆ

Ուրախալի է անշուշտ եւ գնահատելի երբ մարդիկ իրենց կեանքը իմաստաւորում են բարի եւ ազնիւ ծառայութիւններով, ասում են՝ ծառ տնկողը կը վայելի նրա պտուղը, բարոյական արժէքները յորդորող, հայրենասիրութեամբ եւ ազգասիրութեամբ ոգեւորող անձը իր գրութիւնների կամ գրքի միջոցով նոյնպէս իմաստաւորում է իր կեանքը արժանի յիշատակ թողնելով:

Ահա մէկն է Արշամ Ղազարեանը իր մեծահասակ տարիքում նոր գիրք է հրատարակել՝ «Հավատի ճանապարհը» խորագրով՝ բանաստեղծութիւններ եւ արձակ էջեր՝ պատմուածքներ եւ քառեակներ, ընդգրկուած 90 էջերում, կազմին պատկերուած է պատմական խոր վիրապը եւ Արարատեան դաշտից վեր խոյացող մեր հսկայ բիրլիական լեռը ձիւնազագաթ: Սա հեղինակի երրորդ գիրքն է, առաջինը՝ «Օտարութեան ճամփեքում», երկրորդը՝ «Հավատի ճանապարհը»: Ողջունելի է մեր սփիւռքեան կեանքում երբ Մեսրոպատառ ոսկեղնիկ լեզուով գիրք է հրատարակուած եւ ներկայացուած ընթերցասէր հասարակութեան: Արշամ Ղազարեանի գրութիւնները ապրումներով է ներկայացուած տարբեր նիւթերի գանազանութեամբ՝ հայրենիքին, ազգին, հայ ժողովրդին, ընտանեկան կազմին եւ այլոց՝ գովերգութեամբ բարոյական արժէքների: Նրա գրուածքներում զգալիորէն նկատելի է՝ սէր, յորդոր եւ տրամաբանուած մտածումներ եւ խոհեր: Բովանդակալից գիրք, որը կարգացում է հետաքրքրութեամբ՝ պարզ, դիւրըմբռնելի եւ սահուն

ոճով: Մաղթում ենք սիրելի Արշամին քաջաւորջութիւն սպասելով նոր գրքերի:

Նկատելով թերթի սուղ պայմանները միայն երկու օրինակ քերթուած ենք ներկայացնում Արշամ Ղազարեանի գրքից՝

Հայ անունդ բարձր պահի՛ր
Ուր էլ որ գնաս, դու միշտ հայ մնայ,
Հայմնաս սրտով, հոգով, արիւնով,
Մեսրոպեան գրով աղօթք շշմջայ,
Միշտ հայրտացիր հայի անունով:

Զօրավիգ եղիր միշտ քո հայ ազգին,
Ուժդ, եռանդդ նրան նուիրիր,
Ցանկացիր վերելք քո հայրենիքին,

Շար.Պ էջ 17

Now serving Glendale, Burbank, and Pasadena

Helping seniors live more independently in their own homes

Օգնել տարեցներին ապրել ավելի անկախ իրենց սեփական տներում

Pacific PACE
Program of All-Inclusive Care for the Elderly

Call to learn more
Ավելին իմանալու համար զանգահարեք
(800) 851-0966 | TTY (800) 735-2922 | pacificpace.org

Նրանք Հայաստանին Օգնութեան Ձեռք Մեկնեցին՝ 1988-ին Հայաստան Ժամանած Ամերիկացի Փրկարարները

Այս մարդիկ հայերի կողքին էին, երբ դրա կարիքն ամենից շատ էր գզացւում: 31 տարի առաջ, 1988-ին, Հայաստանում աւերիչ երկրաշարժի մասին տեղեկանալով, Վիրջինիայ եւ Ֆլորիդայ նահանգների փրկարարներն անմիջապէս մեկնեցին օգնութեան: Այն, ինչ տեսան փրկարարները Սպիտակում, աննկարագրելի էր, չիշուում է Դօն Բօթը:

«Երբ տեսնում ես իրար վրայ դրուած դազադների այդ բուրգերը իւրաքանչիւր փողոցում, այդ մութ ու ցուրտ փողոցները, այդ սառը իրականութիւնը, հասկանում ես, որ դա է աղէտի իրական դէմքը»:

Իրականում փրկարարները այդ ժամանակ դեռեւս խորհրդային Հայաստան մեկնելու համոզուած չէին, որ իրենց թոյլ կը տալին նախատեղի այստեղ: Միացեալ Նահանգներից դէպի խորհրդային Միութիւն փրկարարների որեւէ խումբ նախկինում դեռ չէր մեկնել:

«Սակայն, մենք փրկարարներ ենք եւ մեզ համար այդ հարցերը երկրորդական էին: Բոլորս մարդ ենք եւ պէտք է միմեանց մասին հոգ տանենք, երբ դրա կարիքն է լինում: Հայերը հրաշալի ժողովուրդ են եւ այդ ժամանակ նրանք ունէին մեր կարիքը, եւ դա մեզ համար ազդանշան էր: Ձանգը հնչեց, եւ մենք գնացինք անելու մեր աշխատանքը»:

Այն տարիներին ամերիկացի փրկարարներն իրենց հետ բերեցին այնքան անհրաժեշտ սարքաւորումներ եւ վարժեցված շներ, որոնք օգնութեամբ հնարաւոր էր գտնել փլատակների տակ մնացած մարդկանց: Սարքաւորումներ, որոնց շնորհիւ մարդկային կեանքեր փրկուեցին: Իրենք՝ փրկարարները սակայն փրկվածների մասին խօսել չեն սիրում: Բայց չիշուում են բոլորին, ում փրկել չհաջողվեց:

Ֆլորիդայի փրկարար Ռաուլ Չավեսը, չիշուում է, թէ ինչպէս էին աշխատում 13 տարեկան երեխային փլատակներից ազատելու համար, երբ իրենց մի տղամարդ մօտեցաւ օգնութեան խնդրանքով:

«Նաչ մօտեցաւ ինձ, ասելով՝ ընտանիքն այնտեղ է, օգնէ՞ք գտնել նրանց: Ես պատասխանեցի, որ այստեղ աւարտելուց յետոյ անմիջապէս կը գանք: Եւ մենք աւարտելուց յետոյ անյապաղ մեկնեցինք

մեր սարքաւորումներով, բայց արդէն ուշ էր, նրանք մահացել էին: Ես դա երբեք չեմ մոռանալ: Չեմ մոռանալ նաեւ բոլոր երեխաներին, որոնք դպրոցներում մնացին, չէ որ երկրաշարժը դասի ժամին էր տեղի ունեցել: Մենք փորձեցինք, արեցինք ինչ կարող էինք, բայց, աւաղ, շատ բան չկարողացանք անել սահմանափակ մեր ուժերով»:

Վիրջինիայի փրկարար Դան Բաքսամը, ով Հայաստան մեկնելուց առաջ արդէն բազմաթիւ աղէտների ականատես էր, ասում է. «այդպիսի աղէտ չէի պատկերացնում»:

«Յիշում եմ, մենք մի կին փրկեցինք, ով գրկել էր 10 ամսական թոռնիկին: Թոռնիկը ցաւօք տատիկի գրկին մահացել էր: Այդ ժամանակ իմ սեփական թոռնիկը 10 ամսական էր եւ Հայաստանից վերադառնալիս ես նրան նամակ գրեցի: Այսօր թոռնիկս 31 տարեկան է եւ նրան նայելիս ես յաճախ մտածում եմ, ինչ կը դառնար այն երեխան այսօր, եթէ ողջ մնար: Չեմ կարողանում այդ մտքից ազատուել»:

1988-ի երկրաշարժը սկիզբ դրեց մէկ այլ, շատ կարեւոր աշխատանքի, նշում է փրկարար Ուոլթեր Քարփերը:

«Այսօր գործող միջազգային փրկարարական աւանդութի սկիզբը դրուել է Հայաստանի երկրաշարժից: Այն ամէն, ինչ առկայ է այդ ոլորտում, հիմնուած է հէնց Հայաստանի փորձի վրայ»:

Քարփերը եւ միւս փրկարարներն ընդգծում են եւս մէկ կարեւոր հանգամանք, որն իրենց տպաւորել էր՝ հայերի անկողորմ ոգին: Հայերը սարսափելի հարուած էին ստացել, քանդուել էին նրանց տները, սակայն, նրանց ոգին չէր կտորուել, նշում են փրկարարները: Այդ նոյն ոգու մասին իր ելույթներում խօսել է նաեւ Ամն-ի 40-րդ նախագահ Ռոնալդ Ռեյզանը, ով նախաձեռնել էր Հայաստանի համար օգնութիւնը թէ՛ անմիջապէս երկրաշարժից յետոյ եւ թէ՛ Ամն-ի ժողովրդին իր յղած յատուկ ուղերձներով:

«Մենք եղանք Լէնինականի եւ Սպիտակի բնակիչների անձնուէր քաջութեան ականատեսը: Հայ ժողովուրդն ապացուցեց, որ կարող է ոտքի կանգնել, քանի որ հայերը յատուկ ամբողջեան նիւթից են պատրաստուած»:

ՄԱԿ-ի Սէջ Յնչեց Կոմիտասի Երաժշտութիւնն Ու Բարձրացուեցաւ Հայոց Ցեղասպանութեան Հարցը

Կոմիտասի երաժշտութեամբ սկսած է Նիւ Եորքի, ՄԱԿ-ի գրասենեակին մէջ Հայաստանի առաքելութեան կողմէ նախաձեռնուած ցեղասպանութիւններու կանխարգիւման եւ կրթութեան նուիրուած համաժողովը: Այս մասին կը գրէ «Ամերիկայի Ձայն»-ը:

ՄԱԿ-ի մէջ Հայաստանի ներկայացուցիչ Մհեր Մարգարեան ընդգծած է. «Հայ ազգը Ցեղասպանութեան սարսափներու մէջէն անցած է 20-րդ դարու սկիզբը, ուստի, Հայաստանը ունի յատուկ պարտաւորութիւն միաւորելու ցեղասպանութեան յանցանքի կանխման ջանքերը»:

Ցեղասպանութեան իրականացման կը նախորդեն իրադարձութիւններ, որոնք ընթացքին ճնշման կ'ենթարկուին երկրի խոցելի խումբերու իրաւունքներն ու հիմնարար ազատութիւնները, նշած է Մարգարեան:

Համաժողովը վարող Պատասխանատուութեան եւ պաշտպան

ութեան համաշխարհային կեդրոնի տնօրէն Սայմոն Ատամս անդրադարձած է Հայոց Ցեղասպանութեան օրինակին, յիշեցնելով, որ չորս ամիս անց կը լրանայ 105-րդ տարելիցը, երբ «1915-ի Ապրիլ 24-ին Օսմանեան կայսրութեան մէջ սկսան հայերու թիրախաւորուած սպանութիւնները»:

«Այս գործողութիւններուն իբրեւ արդիւնք ոչնչացուեցաւ աւելի քան մէկ ու կէս միլիոն կեանք: Միացեալ Թագաւորութիւնը, Ֆրանսան, Ռուսիան 1915-ի Մայիսին մեղադրեցին Օսմանեան կայսրութիւնը մարդկութեան դէմ յանցանք գործելու մէջ՝ ատիկա առաջին անգամն էր, որ այդ եզրը օգտագործուեցաւ՝ իբրեւ դաժանութիւններու ծաւալը բնութագրելու փորձ»:

Գիտնականներու, հոգեբաններու խօսքով, ցեղասպանութեան

Շար.ը էջ 19

Just listed!

39228 Raphael Ln, Palmdale, CA 93551

- 3 Bedrooms
- 2478 Square Feet
- 7096 Square Foot Lot
- 2.5 Baths
- Year Built: 1997
- 2 car attached garage

Exceptional two story KB home on private cul-de-sac. Fully furnished and move-in ready. Many upgrades throughout, including ceramic tile floors, custom kitchen, remodeled bathrooms. Ample backyard, replete with abundant flora, bountiful fruit trees, a gurgling Koi pond and inviting pergola. Schedule a private viewing today.

Offered at: \$475,000

Legacy Realty
"LEAVE A LASTING LEGACY"

Nick Karasarkisian
Broker/Owner
213-706-9990
E-mail: nickkarasarkisian@gmail.com
CalBRE # 01022153

Information deemed reliable but not guaranteed

Վախճանման 30-Ամեակ Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսոյեանի Յիշատակին (1904-1989) Ամերիկայի Ս. Ներսէս Շնորհալի Աստուածաբանական Ընծայարանը 1961

«Ս. Ներսէս Ընծայարանի մասնայատուկ առաւելութիւնը այն եղաւ որ ամերիկացիները երիտասարդներ արդէն համալսարանի Պսակաւորի աստիճանով կ'ընդունուէին Ս. Վլատիմիր Օրթոտոքս Ծեմարանէն, եւ ակադեմիական ընթացքը յաջողութեամբ աւարտելէ ետք, կը տիրանային Մագիստրոսի աստիճանին»

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ ԱԲ. ՔՅՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Յղացքը

1961 թուին Ամերիկահայ Թեմը ժամանակը հասած համարեց տեղական պայմաններու պահանջներն ընթացք տալով Հայ Եկեղեցւոյ յատուկ Ընծայարան մը հաստատելու նորահաս ամերիկացիներին երիտասարդներուն առջեւ՝ հոգեւորականներու պատրաստութեան կենսական կարիքին համար: Տեսիլքը ունեցող հոգեւորականը եղաւ տարիներու փորձառութեամբ բեղուն Ամերիկահայ Թեմի նախկին Առաջնորդներէն Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսոյեան (1944-1954), որ յանձն առաւ դիմելու օրուան Թեմի Առաջնորդին եւ յաշտնի ազգայնոց, գետին պատրաստելով նուիրական այդ հաստատութեան հիմնումին որ ընձեռներ երիտասարդ հոգեւորականներ ընծայելու Արեւելեան, Արեւմտեան եւ Գանատայի երեք թեմերուն: Տիրան Սրբազան Հօր վախճանման 30-ամեակին կը ձօնեմ սոյն երախտիքը իր պատմական սոյն անկիւնադարձին առիթով:

Սկիզբը

Սոյն ձեռնարկը Սիոն Արքեպիսկոպոս Մանուկեանի Ամերիկահայ Թեմի առաջնորդութեան շրջանին (1958-1966) իրագործուեցաւ, երբ Տիրան Արքեպիսկոպոս առաջարկ ներկայացուց Թեմակալ Սրբազանին եւ Թեմական Խորհուրդին, միեւնոյն ատեն յայտնելով որ հիմնական նուիրատու մը պատրաստ էր կատարելու նիւթական առաջին աշակցութիւնը: Ընծայարանը նախ իլլընոյ նահանգի էվընսթըն քաղաքին, եւ ապա Նիւ Եորք նահանգի Նիւ Րոշել քաղաքներուն մէջ սկիզբ առաւ ու զարգացաւ, ցարդ իր տեսակին մէջ առաջինն ու միակը ըլլալով Ամերիկեան ցամաքամասին վրայ, այն հաստատ համոզումով որ հո-

գեւորականներու պատրաստութեան համար ամերիկացիներ թեկնածուներ պիտի գային ուսանելու երեք թեմերէն, եւ ընթացաւ ըլլալով պարագային վերադառնալու իրենց թեմերը թեմակալ առաջնորդներու հսկողութեան տակ: Լաւագոյն պարագային անոնք քահանայական ձեռնադրութիւն պիտի ստանային, պարագայ մը որ լիովին արդարացուց առնուած ակնառու քայլը:

Թեմակալն ու Հիմնադիրը Ուզումեան Կալուածը
Ս. Ներսէս Ընծայարանի հիմնադիրն ու առաջին վերատեսուչը եղաւ Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսոյեան որ իր անդրանիկ տեղեկագրին մէջ կը նշէր թէ Թեմի Առաջնորդ Սիոն Արքեպիսկոպոսի հրահրով 1961 Օգոստոս 11-ին խումբ մը հոգեւորական եւ աշխարհական ներկայացուցիչներ ժողով մը գումարելով ընտրեցին 11 անձերէ բաղկացեալ վարչական Խորհուրդ մը՝ նախագահութեամբ Առաջնորդ Սիոն Սրբազանին: Անոնք էին Տիրան Արքեպիսկոպոս (վերատեսուչ), Տիրայր Ծ. Վրդ. Տերվիշեան, Եղիշէ Վրդ. Սիմոնեան, Առնակ Քհնյ. Գասպարեան (ատենա-

պետ), Տատուր Տատուրեան (գանձապահ), Հայկ Գալուքեան, Ալեք Մանուկեան, Եղուարդ Մարտիկեան, Բիւզանդ Փիրանեան, Ճան Քիւրքեան եւ Գեղամ Կէօքեան:
Տեսուչ Տիրան Արքեպիսկոպոսի առաջարկով Ընծայարանը անուանեցին Ս. Ներսէս Շնորհալի Աստուածաբանական Ընծայարան, եւ առաջին առիթով ուսուցչութեան հրահրեցին Յովհաննէս Սարկաւազ Գասպարեան, ներկայիս Գարեգին Ա. Քհնյ. Գասպարեան, եւ Տաճատ Քհնյ. Դաւիթեան, որոնք էվընսթընի Ուզումեան կալուածին մէջ դասաւանդեցին որ այդ նպատակին համար նուիրած էր Տիկիր Սաթենիկ Ուզումեան:

Ներքին Կանոնագրութիւն
Ընծայարանի ներքին կանոնագրութեան համաձայն Ընծայարանի թեկնածուները համալսարանի մը չորսամեայ դասընթացքը յաջողութեամբ աւարտած այր մարդիկ պիտի ըլլային, Միացեալ Նահանգներ ծնած եւ կամ արտասահմանէն մեր թեմերուն միացած, որոնք երեք տարուան ուսումնական շրջանը պիտի աւարտէին Ընծայարանէն ներս: Էվընսթընի կայքը միայն հինգ տարի տեւեց առանց շօշափելի արդիւնք մը տալու, նկատի ունենալով որ ուսանողներ չէին դիմեր քանի որ ակադեմիական հաստատութեան մը հետ չէր կապուած, եւ թէ նման կարելիութիւն

մը մեծագոյն Նիւ Եորքի շրջանին մէջ կարելի պիտի ըլլար գործադրել: Տիրան Արքեպիսկոպոս նկատի ունէր շրջանի Ռուս Օրթոտոքս Ս. Վլատիմիր Աստուածաբանական ճեմարանին դասաւանդութեանց եւս հետեւելու անհրաժեշտութիւնը, Ս. Ներսէս Ընծայարանէն տրուելիք հիմնական ուսուցմանց կողքին, ու այդ միջոցաւ տալու անոր նաեւ ակադեմիական վարկանիշ:

Ընծայարանը Նիւ Րոշելի Սեջ
1967 թուին փակելով Ուզումեան շէնքը, վերատեսուչն ու ուսուցիչները փոխադրուեցան Նիւ Եորք, ուր Ս. Ներսէս Ընծայարանը տարի մը ետք հաստատուեցաւ քաղաքին յարմարաւէտ շէնքի մը մէջ, Նիւ Եորքի Առաջնորդարանէն ու Ս. Վարդան Մայր Տաճարէն ոչ շատ հեռու, դարձեալ Ուզումեան բարերարին անունով: Միջանկեալ տասը տարիներուն ուսանողներ բնակեցան եւ աշակերտեցան Ս. Վլատիմիր Աստուածաբանական ճեմարանին մէջ: Թէեւ Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսոյեան տեսչական պաշտօնէն հեռացաւ, սակայն որպէս գլխաւոր խորհրդատու կանգնեցաւ Ընծայարանի կողքին, ու ժամանակաւոր տեսչութիւնը վարեց Յովհաննէս Սարկաւազ Գասպարեան:
Սակայն ուսանողներու պա-

Շար.ը էջ 18

INNOVATIVE

Designs Manufacturing, Inc.

idmifurnishings.com

Արգարեան-Մուշեղեան Վարժարան Ատանայի Հայոց Կրթական Խոշորագոյն Հաստատութիւններից Սէկի Պատմութիւնից

ԱՆԻ ՈՍԿԱՆԵԱՆ
ՀՅԹԻ հայցորդ

Դպրոցն ու կրթութիւնը մշտապէս գտնուել են հայերի ուշադրութեան կենտրոնում, ուստի ամենափոքր հնարաւորութեան դէպքում բոլոր ջանքերն ուղղուել են կրթական հաստատութիւններ հիմնադրելու գործին: 19-րդ դարում հայ մտաւորականների նոր սերնդի նախաձեռնութեամբ կազմավորվեցին տարբեր միութիւններ եւ ընկերութիւններ, որոնց նպատակն էր Արեւմտեան Հայաստանում, Կիլիկիայում ու Օսմանեան կայսրութեան միւս հայաբնակ վայրերում ստեղծել կրթական հաստատութիւններ:

1870-ականներին Ատանայում հիմնադրուեց «Ատանայի Արգարեան ընկերութիւնը», որի հիմնական նպատակներից էր իր հովանաւորութեան ներքոյ ազգային վարժարանի բացումը:

«Արգարեան ընկերութիւնը», Ազգային իշխանութիւնների հետ համաձայնեցնելով, Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանին պատկանող եւ Ս. Աստուածածին եկեղեցուն կից «Ախրըլըզին տեղը» (Խան ախոռատան հողի վրայ), երկու սենեակ վերանորոգելով, հաստատուեց է դպրոց, որը ժողովրդի կողմից կոչուեց «Քիւչիւք Արգարեան» («փոքր Արգարեան»):

«Արգարեան ընկերութիւնը» գործել է 2-3 տարի, ցաւօք չեն պահպանուել ոչ հիմնադիրների եւ ոչ էլ վարժապետների անունները: Սակայն նրա կրթասէր անդամներն ընկերութիւնը լուծարելուց առաջ Ազգային իշխանութիւնների հետ պայմանաւորուածութիւն են ձեռք բերում համաձայն որի. յանձն առած են իրենց դպրոցը թողուլ Ազգին, պայմանաւ որ նորաչէն դպրոցին անունը պահպանուի Արգարեան»:

Պատուաւոր այս փոխանցմանը գուգահեռ Ազգային իշխանութիւնները իրենց գործողութիւնները համաձայնեցնում են արդէն իսկ Կիլիկիայում գործունէութիւն ծաւալող «Միացեալ Ընկերութիւնք Հայոց» վարչութեան հետ, որը պէտք է յանձն առնէր մատակարարելու նորահաստատ վարժարանը: Իսկ Ազգային իշխանութիւնները պարտաւորուեցին ընդարձակել վարժարանի շէնքը:

Համաձայն երկու պայմանաւորուածութիւնների Ազգային իշխանութիւնները հին գերեզմանատան հողի վրայ՝ «Սիբեթիլի» («սուրբ-դալիլէ» կոչու աղաւաղուած ձեւը) թաղամասում 1880 թ. կառուցում են 4 դասարանով եւ 1 ընդարձակ սրահով վարժարան եւ յանձնում «Միացեալ Ընկերութեանը»՝ «Արգարեան վարժարան» անունով:

1878-80 թթ. հիմնադրուած «Արգարեան վարժարանը» հետգհետէ վերածուեց է եօթամյա բարձրագոյն նախակրթարանի, արդէն 1883-85 թթ. ունենալով. «խոշոր սրահ մը, 5 դասարաններ եւ շատ ընդարձակ բակ մը, ուր կը գտնուէին մարմնամարզական զանազան գործիքներ»:

Ատանայի հին հայկական գերեզմանոցի չօգտագործուող տարածքում տարիներ ի վեր կար առեւտրային-տնտեսական եւ կրթական հաստատութիւններ կառուցելու ծրագիր, սակայն տարբեր պատճառներով այն չէր իրականում:

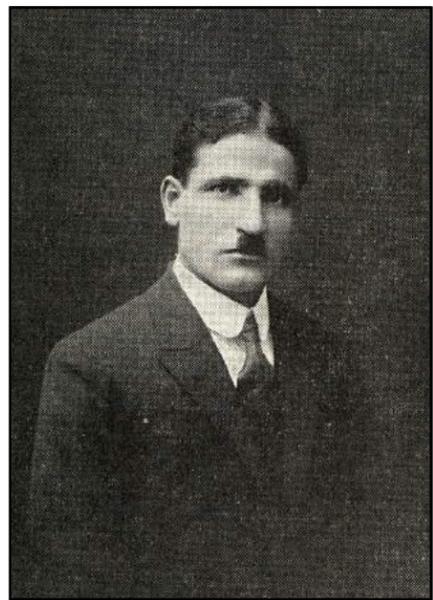
Խնդրի կապակցութեամբ Հայոց թեմի առաջնորդ Մուշեղ Մ. Վ. Սերոբեանի նախաձեռնութեամբ 1905 թ. Նոյեմբերի 16/24-ին Ատանայի Գաւառական, Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովների, ինչպէս նաեւ Տնտեսական ու Թաղական խորհուրդների մասնակցութեամբ գումարում է խառը ժողով: Արդիւնքում կառուցուեց է դպրոց, պանդոկ, սակարան, ինչպէս նաեւ մեծ թուով խանութներ: Միեւնոյն ժամանակ կառուցուելիք նոր վարժարանի՝ «Կիլիկեան Գիշերօթիկ վարժարան», հսկայ շէնքն աւարտին հասցնելու համար կազմակերպուեց է հանգանակութիւն: Հանգանակուած գումարներով վճարուեց էին ինչպէս վերոնշեալ վարժարանի շինութեան ծախսերը, այնպէս էլ ձեռնարկուեց Արգարեան վարժարանի հին շէնքի վերակառուցումը: Վարժարանը վերակառուցումից յետոյ ի պատիւ Ատանայի Հայոց թեմի առաջնորդի վերանվանվում է «Մուշեղեան»:

«Մուշեղեան վարժարան» իր աշխատանքներն է սկսում 1905-1906 թթ. դպրոցական ուսումնական տարվայ սկզբին:

1901-1915 թթ. նախապատերազմական տարիներին վարժարանը 9-ամեայ դասընթացով յաւակնում է «բարձրագոյն վարժարանի» մակարդակի՝

• Տարրական նախակրթարան՝ 5 կարգով

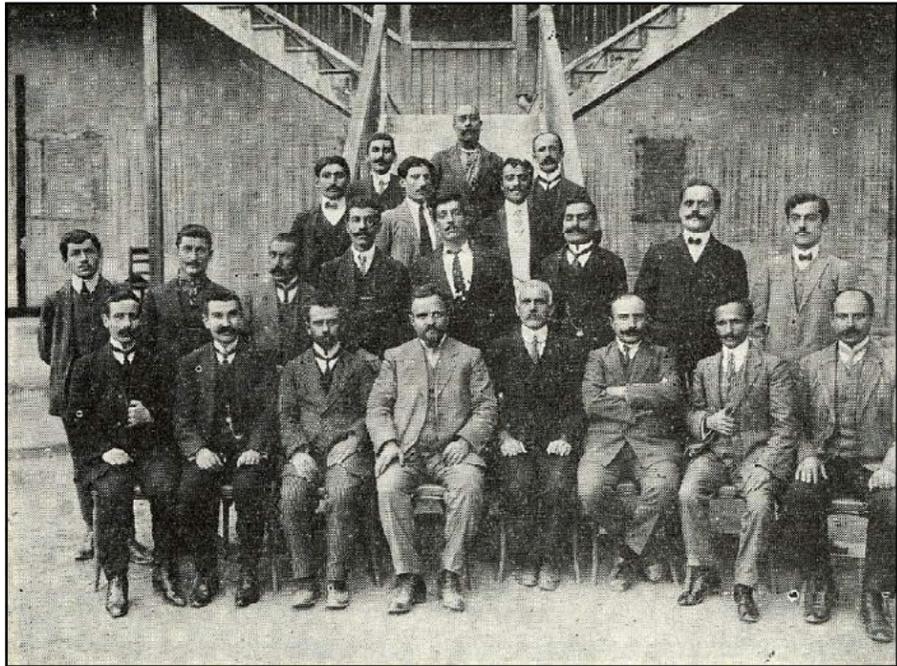
• Ուսումնական՝ 4 կարգով
1901-1915 թթ. ընթացքում «Արգարեան-Մուշեղեան վարժարանի» միայն շէնքամասերի զբաղեցրած հողի տարածութիւնը՝ 12,835 քառակուսին, կանգուն էր:

Սարգիս Թօփճեան, Արգարեան վարժարանի մաթեմատիկայի ուսուցիչ, 1913 թ., Ատանա

1909 թ. Չարդի օրերին «Մուշեղեան վարժարան» ու յարակից տարածքները ամբողջութեամբ հրկիզվում են: Զարդին յաջորդող աշնանը վարժարանը իր դպրոցական տարեշրջանն է սկսում Մանուկ Շահպազեանի տրամադրած «Սարը Ղօնախ» («ղեղին պալատ») շէնքի մէջ, որը բոլորովին յարմար չէր որպէս վարժարան շահագործուելու համար: Հրկիզումից մէկ ու կէս տարի յետոյ կառուցուեց է նոր վարժարանի նոր շէնքը եւ 1911 թ. Նոյեմբերին աշակերտներն արդէն տեխափոխվում են:

1915 թ. Մարտին «Արգարեան վարժարանը» բռնազրաւուեց է Օսմանեան կառավարութեան կողմից եւ վերածուեց գինուորական առաքուների կայանի:

Արգարեան վարժարանի ուսուցչական կազմը, Ատանայ, 1911-1912. Նստած՝ ծախից աջ - Յակոբ Լուսարարեան, Տիգրան Պետրոսեան, Խաչիկ Տիրատուրեան, Միսաք Գոլյումճեան (Առանձար), Սահակ Գօծայ, Յակոբ Առաքելեան, Մանուկեան, Եօփանցեալ Պաստաճեան: Երկրորդ շարք - Եղիշէ Դարբին, Գրիգոր Էքմէքճեան, Համբարձում Սարաճեան, Ֆերմանեան, Վարազ Փողարեան, Ս. Գիւրճեան, ..., Ա. Պապայեքեան: Երրորդ շարք - Գեորգ Սիւրմէլեան, ..., : Չորրորդ շարք - Երուանդ Պետրոսեան, պր. Մանասէ...:

Արգարեան վարժարանի Դ. դասարան, 1907 թ.

Մուշեղեան վարժարանի Բ. դասարան, 1909 թ.

1918 թ. Մուղղոսի գինաղաղարից յետոյ վարժարանը վերակազմավորվում է: 1919-1921 թթ. սկսում են դասերը «Մանկապատէզ-Մաղկոցի Բաժնի»՝ 356 եւ «Բարձրագոյն Նախակրթարանի Բաժնի» 780 աշակերտներով:

1921 թ. Նոյեմբերին սկսուած Կիլիկիոյ հայութեան կրկնակի բռնազաղթով փակուեց է Ատանայի հայոց կրթական կոթողային հաստատութիւններից մէկի՝ «Արգարեան-Մուշեղեան վարժարանի» պատմութեան վերջին էջը:

Բուսական Մթերքները Կ'ուրախացնեն Ձեր Մարմինը եւ Տրամադրութիւնը Բարձր կը Պահեն

Բուսականները իրենց գաղափարները եւ կենդանական ծագման սնունդ չուտելը աւելի մատչելի ու հասանելի դարձնելու համար համեմատած են աշխարհի գրեթէ բոլոր հիմնաւորումները ու անոնցմէ ամենատարածուածներով պատրաստած ցանկ մը, որմով կը հիմնաւորեն, թէ ինչու անհրաժեշտ է համարել իրենց շարքերը: Բուսականները կը նշեն, որ իրենցմէ շատերը բուսական դարձած են մեկնելով որոշ գաղափարներէ, ոմանք կը նշեն, որ իրենց համար ուղղակի տհաճ է, համեղ չէ կենդանական ծագման սնունդը, սակայն բոլորը միաձայն կ'ըսեն, որ բուսական դառնալէ ետք իրենց առողջութիւնը բարելաւուած է, մարմինը լեցուած է ուժով եւ անոնք ձեռքագտած են աւելորդ քիլոկրամներէն ու մարմին մէջ ծանրութեան զգացողութենէն: Անոնք կը նշեն, որ այս բոլորը մարդոց համոզել չէ, որ հրաժարին կենդանական ծագման մթերքներէն, այդ պատճառով անոնք կը ներկայացնեն քանի մը կէտ, որոնք աւելի հասանելի ու հասկնալի պիտի ըլլան մտակերներուն համար:

Անկախութիւն մթերքներէն ու սնունդէն: Քեզի բաւական է տան մէջ ունենալ գետնախնձոր եւ օրինակ հնդկաձաւար եւ համեղ ճաշ պատրաստ է արդէն, որուն ընթացքին կը ծնին լաւ գաղափարներ,

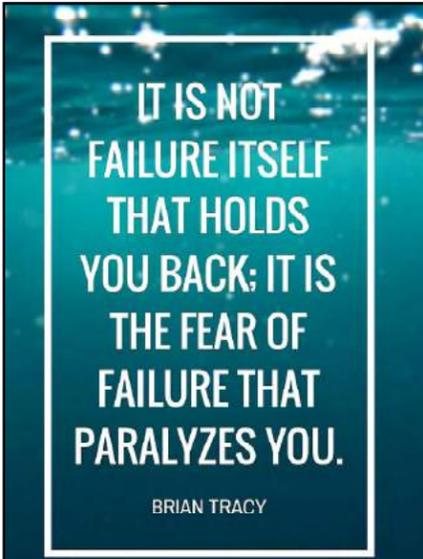

Իսկ մարմինը չի ծանրանար երեկոյեան խրախճանքէն առաջ: Առողջ մարմին: Երբ դուն կը սնուիս բուսական մթերքներով՝ մարմինը կ'ուրախանայ առողջարար ուժով եւ օգտակար նիւթերով ու իբրեւ պատասխան՝ քեզի կուտայ լաւ տրամադրութիւն: Դիմադրողականութիւն: Բուսական մթերքներով սնուելու պարագային դիմադրողականութիւնը քանի մը անգամ աւելի բարձր կ'ըլլայ, քան եթէ սնուիս մսամթերքով: Բացի այդ, կը բարձրացնէ ուղեղի աշխատանքին արդիւնաւէտութիւնը, եւ դուն աւելի լաւ կ'աշխատիս: Ներդաշնակութիւն: Դուն քեզ ներդաշնակ կը զգաս ոչ միայն քեզի հետ, այլ նաեւ՝ բնութեան: Իսկ բնութիւնը անոր փոխարէն քեզ կը պարգեւատրէ առողջութեամբ:

Սխալելու Վախը Կարելի է Յաղթահարել Պարզապէս Վախնալէ Դադրելով

Շատեր ունին սխալած ըլլալու, որեւէ բան իրենց ուզածին պէս չընելու վախ: Ո՞րն է աւելի լաւ՝ գործել եւ սխալի՞լ, թէ՞ ոչինչ ընել: Այս հարցը առիթ կը դառնայ բազմաթիւ բանավէճերու, որուն իւրաքանչիւր մարդ, իրավիճակէնկախուած, ունի իր պատասխանը, կը կատարէ իր ընտրութիւնը: Ընդհանրապէս սխալելէն երբեմն վախնալը լիովին բնական է: Ատրենալինը կ'օգնէ մեզի ծայրայեղ իրավիճակ ներու մէջ ճիշդ ընտրութիւն կատարելու: Իսկ երբեք չվախնալը կամ միշտ վախնալը մեր կեանքը կը դարձնեն անհանգիստ եւ մենք չենք կրնար 100% երջանիկ կամ ինքնավստահ զգալ մենք մեզի:

Ի՞նչպէս յաղթահարել այդ վախը: Պարզապէս պէտք է դադրել վախնալէ: Ծանր է նոյնիսկ պատկերացնելը, թէ վախի պատճառով որքան բան է կը զրկուինք կեանքի մէջ: Մենք կը շրջանցենք երջանիկ, հարուստ ըլլալու, ընդհանրապէս՝ լիարժէք ապրելու բազմաթիւ հնարաւորութիւններ: Մեզ պարզապէս կը կաշկանդէ չյաջողելու վախը: Ի վերջոյ՝ որոշում չընողները նոյնպէս որոշում է: Վախնալը նոյնպէս մեր որոշումն է, մենք կ'որոշենք ոչինչ ընել մեր

վախի յաղթահարման համար եւ կը շարունակենք ապրել զայն կրելով: Բոլորն ալ սխալներ կը գործեն: Բացառապէս՝ բոլորը: Անգամ անոնք, որոնց մասին կը մտածենք, թէ հաստատ չեն սխալիր: Պարզապէս անոնք կտրածանցած են ծայրայեղ սխալներու սահմանագիծը, փորձ կուտակած են, եւ այժմ իրենց կը զգան վստահ ու կը հաւատան սեփական ուժերուն: Արժէ, որ բոլորն ալ այդպէս վարուինք. որոշենք եւ փորձենք յաղթահարել սխալելու վախը:

Ծիծաղը Առողջութեան Դժոխք Գրաւական է

Բոլորս կը ձգտինք երջանկութեան եւ ուրախութեան, բայց մեզ շրջապատող կեանքին մէջ, հակառակի նման, աստիճանաբար կ'աւելնան տագնապարոյց իրադարձութիւններն ու ճնշումները: Իբրեւ հետեւանք, մենք աւելի ու աւելի կը կտրուինք մեր բնական վիճակէն, որուն կը փոխարինէ արհեստական միջավայրը՝ արհեստական լուսաւորութիւն, արհեստական սնունդ, արհեստական ջարբերութիւններ: Բայց մեր հոգին կը պահանջէ բոլորովին այլ բան: Եւ ահա մենք կը սկսինք փնտռել ցանկալին: Կը փնտռենք տարածութեան ու ժամանակի մէջ, կը փնտռենք մենք մեր մէջ: Եւ պատկերացնէք, որ կը գտնենք... Չենք կրնար ժխտել, որ իւրաքանչիւրիս կեանքին մէջ ալ կան երջանիկ պահեր: Անոնք կրնան ըլլալ վայրկեաններ, ժամեր, օրեր: Մենք գանոնք կ'ընդունինք իբրեւ պարգեւատրում մեր ջանքերուն դիմաց եւ կը սպասենք, թէ երբ պիտի աւարտին, քանի որ կը հասկնանք՝ այն ամէնը, ինչ ունի սկիզբ, ունի նաեւ վերջ: Բայց որքան պիտի ուզէինք, որ այդ պահերը չաւարտէին: Իսկ ատիկա հնարաւոր է... Կը պարզուի՝ մեր յիշողութիւնը կրնայ օգնել մեզի ժամանակի մէջ երջանկութեան զգացողութիւնը աւելի երկարաձգելու: Իսկ ատոր համար կայ մէկ գործիք, որ նման է մաքուր մթերքի, գերծ է վնասակար ազդեցութիւններէ, նոյնիսկ երեխաները կրնան օգտագործել զայն, չափազանց առողջարար է, անկէ կրնաք օգտուիլ երբ ուզէք եւ ուր ուզէք: Բոլորին համար մատչելի եւ համաշխարհային ըլլալով՝ անիկա նաեւ շատ անհատական է: Ծիծաղ. ահա թէ որն է մեզի երջանկութեան պահեր պարգեւող համաշխարհային գործիքը: Անիկա ախտամերժութեան (immunity) այն բնական հատիկն է, որ թաքնուած է մեզմէ իւրաքանչիւրի մէջ: Հոգեբանները կ'առաջարկեն անոր միջոցով երջանկութիւն արարել: Մենք խեղաթիւրած ենք ծիծաղի նշանակութիւնը, քանի որ անիկա միայն կը կապենք ուրախութեան հետ: Եթէ ուրախանալու ոչինչ կայ, ուրեմն նաեւ ծիծաղիլը անտեղի է: Բայց չէ՞ որ բնութեան մէջ այդպէս չէ: Ծիծաղը առողջութեան հզոր գրաւական է: Եթէ ժպտիս, ծիծաղիս, անկախ քու տրամադրութենէդ, ուղեղդ կ'արտադրէ էնտորֆիններ, որոնք մարմինն ունենցան անհրաժեշտ են, որքան առողջ սնունդը: Անոնք կը կարգաւորեն ցաւային զգացողութիւնները, կը խթանեն ախտամերժութեան համակարգը, կը բարելաւեն սրտամկանի սնուցումը: Այլ խօսքով՝ էնտորֆինները «երջանկութեան հորմոններն» են: Անոնց օգնութեամբ

անյաղթահարելի խոչընդոտները կը սկսին ձեզ միանգամայն յաղթահարելի թուիլ: «Ամենագորութեան» այդպիսի վիճակը շատ մօտ է երջանկութեան զգացողութեան: Ծիծաղը շատ բարենպաստ ազդեցութիւն կ'ունենայ մեր հոգեբանութեան վրայ: Մեր բոլոր հոգեբանական խնդիրները՝ բարոյթիւնները, ջղազրգիւ վիճակը, խոր յոյզերը սովորաբար գիտակցուած չեն, այսինքն կը գտնուին ենթագիտակցական մակարդակի վրայ: Անոնք կ'արտացոլան մեր երազներուն մէջ, ստեղծագործութիւններուն մէջ եւ շրջապատի մարդոց նկատմամբ ջղային վերաբերմունքին մէջ: Ի՞նչ կրնայ ընել սովորական ծիծաղը... Ծիծաղի եթերային ալիքը ամբողջ մարմինն կը ստիպէ շարժիլ եւ տատանիլ: Մարմնի լարուածութիւնը ծիծաղի ժամանակ կը թուլնայ, եւ հոգիի խորքը ամբարուած խնդիրները ջուրի երես կ'ելլեն, մատչելի կը դառնան գիտակցական մակարդակի վրայ: Առողջ մարդը կը ծիծաղի ամբողջ մարմնով, ինչպէս փոքրիկները: Եւ հիմա պատկերացնէք, թէ ինչպէս կը ծիծաղի վտիտ, վատառողջ մարդը. ան պարզապէս կը քրքջայ քիթի տակ: Ծիծաղի ալիքը աւելի խոր չի հասնիր, քանի որ անոր ողջ մարմինը լարուած է: Այդ լարուածութիւնը տարիներու ընթացքին կը վերածուի իւրօրինակ պատեանի: Իսկ ծիծաղը ի գորու է կոտորելու այդ պատեանը: Այն հոգեբաններն ու եոկերը, որոնք մարդոց հետ աշխատելու ժամանակ կ'օգտագործեն ծիծաղը, նկատած են, որ ծիծաղի միջոցով բուժումը ամենաարդիւնաւէտն է: Մենք պէտք է վերականգնենք ծիծաղելու սովորութիւնը: Հոգիով ուրախ մարդուն ծիծաղը անկեղծ է ու բնական եւ կը փոխանցուի միւսներուն, կը բարձրացնէ նաեւ անոնց տրամադրութիւնը: Հոգիէն բխող անկեղծ ծիծաղը գրաւիչ է ու վարակիչ: Դուք կը դառնաք շրջապատի սիրելին, կ'արժանանաք հիացմունքի: Ծիծաղը կը դառնայ ձեր այցեքարտը, որ բոլորին կ'ազդարարէ՝ «ես երջանիկ եմ, ես անկեղծ եմ, ես կը վայելեմ կեանքը»:

«Լուսաւոր Կանթեղ Լինել Միշտ Սիրով»

Շարունակուած էջ 1-էն

Ձուրը նետեց ձկան խաբէց, Երբ ձկան քերանց կարթը պուկեց, Ձուկը ծերուկի երեսին նայեց Ու ծիծաղեց:

Յայի անունդ միշտ բարձր պահիր: *****

Չկնորսը
Ծեր ձկնորսը
Կարթի ծայրին որդ ամրացրած,

Դարձաւ ծերուկին այսպէս սասց.
-Մի որդով դու ինձ խափեցիր Ու ինձ որսացիր, Դու ինձ կ'ուտես, Սակայն իմ կերած որդը Քո դագաղում քեզ կ'ուտի:

Դե՛հ, գնա՛ ու լաւ մտածիր, Որ ուտողներն էլ են ուտուում, Մահուան դագաղում, Միայն թէ մարդուց բարի անունն է մնում
Այս աշխարհում:

www.masspost.com
Daily News Updated

2,200.000 Տոլար Հանգանակուեցաւ

Շարունակուած էջ 1-էն

դու թեամբ Հ.Բ.Ը.Մի երգչախումբին, որ յետոյ միջնորդութեամբ խանդավառեց «Ազգ Փառապան» երգով:

Սեղաններու օրհնութեամբ եւ ողջոյնի խօսքերով ելոյթներ ունեցան Հայ-Ամերիկեան թանգարանի խնամակալ Մարմնի համա-ատենապետներ՝ Թեմիս հոգեոր առաջնորդներ՝ Յովնան Արք. Տէրտէրեան, Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Միքայէլ Եպիս. Մուրատեան եւ Վեր. Պերճ Ճամպագեան:

Կառուցուելիք թանգարանի վերաբերեալ շահեկան տեսարկի մը ցուցադրուեցաւ մեկնաբանութեամբ հեռատեսիլի համբաւաւոր աստղ՝ Արաքսիա Կարապետեանի:

Օրուան հանդիսավարն էր տեղական հեռատեսիլի անուանի խօսնակ Լաուրա Մզկէպի: Ան նշեց թէ ծագումով հայ է եւ 15 անգամ այցելած է Հայաստան, մեծ մասամբ՝ նկարահանումներու առթելութեամբ:

Յաջորդաբար ելոյթներով հանդէս եկան վարչութեան գործադիր տնօրէն՝ Շանթ Սահակեան եւ թանգարանի խնամակալ Մարմնի գործադիր ատենապետ՝ Պերճ Կարապետեան: Անոնք շեշտեցին Կլենտէյլի սիրտին մէջ կառուցուելիք թանգարանին վերապահուած կարեւոր դերը, նոր սերունդին փոխանցած պատմական հարուստ ժառանգութեան ծանօթացման գծով:

Կրեկ Հօշարեանի ղեկավարած Armenian Pops Ensemble-ի գեղարուեստական բարձրորակ կատարումէն եւ ընթրիքի սպասարկումէն ետք ելոյթ ունեցաւ Գալիֆորնիոյ ծերակուտական Անթոնի Փորթանթինոն: Ան ջերմօրէն ողջունեց Հայ-Ամերիկեան թանգարանի պանծալի կառուցի նախաձեռնութիւնը եւ խոստացաւ իր

շարունակական աջակցութիւնը բերել սոյն գեղեցիկ ծրագրի իրականացման համար:

Սրտի խօսքով հանդէս եկաւ Հայաստանի վարչապետի մօտ սիրուքի գործերու յանձնակատար Զարեհ Մինանեան:

Ներկաներու յոտնկայ ծափահարութիւններու ներքեւ բեմ բարձրացաւ ԱՄՆ-ի գոնկրէսի անդամ՝ Ատամ Շիֆ, որուն ներկայութիւնը հաճելի անակնկալ մըն էր բոլորին համար: Ան ըսաւ թէ բարձր կը գնահատէ հայ ժողովուրդի օգտաշատ ներդրումը երկրի բարգաւաճման համար: Նշեց որ միշտ զօրավիզ դարձած է հայ ժողովուրդի արդար դատին եւ ցեղասպանութեան ճանաչման համար 19 տարի պաշարելէ ետք յաղթական դուրս եկած է Ներկայացուցիչներու ժողովէն: «Հպարտ եմ որ այս հայաշատ շրջանի ներկայացուցիչն եմ գոնկրէսին մէջ» յարեց ան:

Այս պատէճ առիթով, Հայ-Ամերիկեան թանգարանի խնամակալ Մարմինը յուշաքանդակներով պարգեւատրեց, իրենց օգտաշատ ներդրումներն ունեցողներ՝ Քէնէթ Նաչիկեանին (ԱՄՆ-ի նախկին նախագահներու ճառերը գրող), Քէթրին Պէրկէրին (Լոս Անճելոս գաւառի վերակացու) եւ Փոլ Իգնատիոսին (ԱՄՆ-ի նախկին Ծովուծի Նախարար եւ Պաշտպանութեան նախարարի քարտուղար): Բոլոր մեծարեալներն ալ իրենց սրտի ջերմ խօսքերով շնորհաւորեցին այս շքեղ նախաձեռնութիւնը եւ բարի երթ մագիթեցին նախաձեռնողներուն:

Աւարտին յայտարարուեցաւ որ նուիրատուութիւններու գումարը հասած է մօտ 2,200.000 տոլարի:

Բարի երթ եւ նորանոր յաջողութիւններ: Գ.Մ.

Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսիսեանի Յիշատակին

Շարունակուած էջ 15-էն

Կասր ապարդիւն դարձուց վարժարանին ընթացքը մինչեւ 1983, երբ թեկնածուներ աւելցան: Ամառնային կրօնագիտական ծրագիրներ քաջալերեցին աւելի լայն շրջանակ մը ստեղծելով, որոնց շնորհիւ ուսասնողներ հետզհետէ եկան մաս կազմելու Ս. Ներսէս Ընծայարանին եւ Ս. Վլատիմիր ձեմարանի դասընթացներուն, ներառեալ ուսանողուհիներ որոնք շրջանաւարտ ըլլալէ ետք իրենց օգտակար ծառայութիւնը բերին համայնքներուն եւ Թեմին առհասարակ:

Ընծայարանին 25-ամեակը

Ս. Ներսէս Աստուածաբանական Ընծայարանի 25-ամեակին արդէն 22 աւարտականներ քահանայական ձեռնադրութիւն ստացած էին, առաջինը անոնցմէ ամերիկածին Տ. Գէորգ Քահանայ Առաքելեանն էր որ ձեռնադրուեցաւ հիմնադիր Տիրան Արքեպիսկոպոս Ներսիսեանի ձեռամբ, որ ներկայիս մաս կը կազմէ Արեւմտեան Թեմի հոգեւորականներուն: Ձեռնադրեալները մեծ մասամբ ամերիկածին երիտասարդներ էին որոնց վրայ իրաւամբ դրուած էր սկզբնական կարեւորութիւնը: Այս իմաստով թէեւ քիչ եւ սակայն որակով գոհացուցիչ, Ս. Ներսէս Ընծայարանը կատարեց իր բարերար դերը մեր երեք թեմերէն ներս, ի վին մեծագումար յատկացումներու եւ նիւթական գոհողութեանց:

Ս. Ներսէսի մասնաշատուկ առաւելութիւնը այն եղաւ որ ամերիկածին երիտասարդներ, արդէն համալսարանի Պսակաւորի աստիճանով, կ'ընդունուէին Ս. Վլատիմիր ձեմարանէն եւ աղաղակաւ ընթացքը յաջողութեամբ աւարտելէ ետք կը տիրանային Մագիստրոսի աստիճանին: Ակներեւ այս առաւելութիւնը տարբերութիւն մը կը դնէր մեր նուիրապետական աթոռներու դպրեմանքներու շրջանաւարտներուն եւ իրենց միջեւ, ու հետեւանքն այն կ'ըլլար որ ամերիկահայ թեմերու երիտասարդ սերունդին անոնք կը ներկայանային որպէս ուսեալ հոգեւոր հովիւներ, խօսելով անոնց լեզուն եւ յարաբերելով անոնց հետ հաւասարապէս:

Ընծայարանին Թերութիւնը

Այսուհանդերձ հարկ է մատնանշել որ Ս. Ներսէս Ընծայարանը թերութիւններ եւս արձանագրեց, քանի որ ամերիկածին ընթացաւարտներ հարկ եղած հայերէն լեզուի գիտութիւնը չկրցան իւրացնել, հակառակ անոր որ էջմիածին կամ Երուսաղէմ մեկնելով սորված պիտի ըլլային գրաբարն ու աշխարհաբարը, եւ աւելի խորացած ժամապաշտութեան եւ արարողութեանց կատարման մէջ: Այդ կարեւոր բաժինը քիչերու մէջ միայն տեսնուեցաւ:

Քահանայական կարգ ստանալէ ետք յայտնի դարձաւ որ Ս. Ներսէս Ընծայարանի աւարտականներէն կարեւոր մաս մը անգլերէն լեզուին նախապատուութիւն տալով, հայերէն լեզուն նոյնիսկ չխօսելով, նսեմացուցին Հայ Եկեղեցուց պաշտամունքը, ինքնագլուխ անգլերէն լեզուով կատարեցին արարողութիւնները, եւ նոյնիսկ Ս. Պատարագի որոշ մասերը:

Անգլերէնի մասնակի գործածութիւնը հասկնալի եւ ընդունելի

է միայն սրբազան Խորհուրդներու կատարման պարագային, բացի եւ բացարձակապէս Ս. Պատարագէն, քանի որ խառն ամուսնութիւններ ամերիկահայ թեմէն ներս մեծ թիւ մը կը կազմեն, եւ պակի, մկրտութեան եւ յուրակաւորութեան ատեն անհրաժեշտ կը դառնայ անգլերէն թարգմանութեամբ կարդալ մասնակի աղօթքներ եւ յորդորականներ, սակայն ո՛չ ամբողջութեամբ ինչպէս ոմանք կը կատարեն: Արդէն անգլերէն լեզուով Ս. Պատարագի բնագիրները լաւագոյնս պատրաստուած են որուն հետեւելով եւ նախապէս զանոնք սերտելով կարիքը չըլլար այդ շեղումը կատարելու:

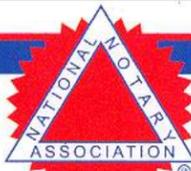
Շրջանաւարտ Ձեռնասուցներ

Ընծայարանի տեսչութեան պաշտօնը վերջին տարիներուն լրջութեամբ եւ արդիւնալից կատարեցին նախ Թեմին այժմու Առաջնորդ Դանիէլ Եպիսկոպոս Ֆնտքեան երկար ատեն, ու ներկայիս Մարտիրոս Ա. Քհնյ. Շեվեան: Ներկայիս Ընծայարանի համալիրը ի հիմանէ կառուցուեցաւ Նիւ Եորք նահանգի Արմոնք քաղաքին մէջ իր գեղակերտ մատուռով, դասարաններով եւ հանրակացարաններով, միջին հաշուով տասը ուսանողներու մնայուն թիւով մը: Համալիրը մնայուն եւ վերջնական կայքն է Ս. Ներսէս Ընծայարանին որպէս հոգեւոր վառարան Ամերիկահայ թեմերու հոգեւորականներու յարատեւ պատրաստութեան:

Ձեռնադրեալ քահանաներուն ընդհանուր թիւը անցնող յիսնամեակին կը հասնի 45-ի որոնցմէ առաջինը 20-ը ձեռնադրուեցան Առաջնորդ Թորգոմ Արքեպիսկոպոս Մանուկեանէն եւ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Վաչէ Աքեպիսկոպոս Յովսէփեանէն: Յաջորդ 25-ը ձեռնադրուեցան Առաջնորդ Խաթակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեանի եւ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի ձեռամբ: Ներկայ 2019 տարուան ընթացքին Առաջնորդ Դանիէլ Եպիսկոպոս Ֆնտքեան երկու նոր քահանաներ եւս ձեռնադրեց: Բոլորն ալ մեծագոյն մասամբ ձեռնհասութեամբ եւ պատուով կը հովուեն երեք թեմերու համայնքները:

Իմ Վկայութիւնը

Որպէս ահանատես եւ գործակից հոգեւորական կը բերեմ իմ վկայութիւնը առաջին տարիէն (1962) կապուած ըլլալով եւ նոյնիսկ անցեալին դասաւանդած ըլլալով: Կասկած չունիմ որ անցնող հինգ տասնամեակներու հետեւողական ու երախտարժան ճիգերը Թեմակալ Առաջնորդներուն՝ Տիրան Ներսիսեան (հիմնադիր եւ վերատեսուց), Թորգոմ Մանուկեան, Վաչէ Յովսէփեան, Խաթակ Պարսամեան, Դանիէլ Ֆնտքեան (վերատեսուց եւ դասախօս), Վաչգէն Քէշիշեան, Յովնան Տէրտէրեան, Բագրատ Գալստանեան եւ Աքգար Յովակիմեան Սրբազաններուն, նուիրեալ տեսուչներուն եւ ազնիւ բարերարներուն քաջարթուն եւ հետեւողական միջոցները հասցուցին սոյն նուիրական հաստատութիւնը ներկայի պատկառելի նորագոյն համալիրին որպէս իսկական երաշխիքը ամերիկահայ մեծ համայնքի պայծառ ապագային:

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC

MEMBER

Garine Depoyan

626-755-4773
554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106
ghdepoyan@gmail.com

ՊԵՐՃ ԳՐԱՏՈՒՆ BERJ BOOKSTORE
(818) 588-0073 (747) 238-6934

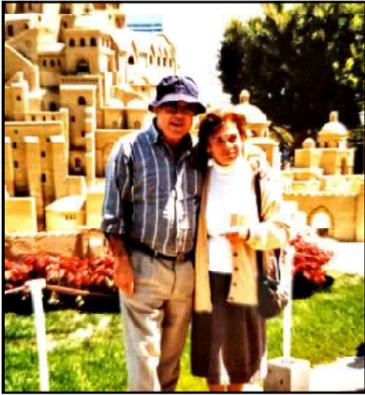
Այժմ, ձեր ցանկացած գիրքերը գնելու համար, կրնաք այցելել մեր տաղավարը՝ ամէն Կիրակի ժամը 10:00-էն 2:00-ը

Սրբոց Ղևոնդեանց Մայր Տաճարի մուտքին:
Տաղէ՝ 3325 N. Glenoaks Blvd., Burbank, CA 91504

Now, every Sunday, 10:00 a.m.-2:00 p.m.
you will find your preferred books in our booth
at the main entrance of St. Leon Armenian Apostolic Cathedral.
Address: 3325 N. Glenoaks Blvd., Burbank, CA 91504

www.massispost.com
Daily News Updates

ՄԱՅԱԶԴ

ԼԻԻՍԻ ԱՃԷՄԵԱՆ-ԹՈՒԹՃԵԱՆ
(Ծնած Պէյրուս, Յուլիս 17, 1934)

Յառով կը գուժենք մեր սիրելի մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարազատին՝ Լիւսի Թուֆճեանի մահը, որ պատահեցաւ Նոյեմբեր 25, 2019-ին:

Հանգուցեալի եւ իր ամուսնոյն Սահակ Թուֆճեանի հոգեհանգստեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, Դեկտեմբեր 14, 2019, ժամը 11:30-ին Փաստինայի Հայաստանեաց Առաքելական Սրբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, որմէ ետք, հոգեճաշ պիտի մատուցուի եկեղեցւոյ սրահին մէջ:

- Սգակիրներն են՝
- Զաւակները՝
- Տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Թամար Թուֆճեան զաւակներով՝ Արսէն, Ալէք եւ Արի
- Տէր եւ տիկին Փիթըր եւ Սեդա Հայկ զաւակներով՝ Արլին եւ Անի
- Տէր եւ տիկին Վազգէն եւ Ալոհա Թուֆճեան
- Քոյրերը՝
- Տէր եւ տիկին Սարգիս եւ Հայկուհի Փաթափուֆեան
- Տիկ. Սօսի Մահտասեան
- Հարազատները՝
- Քեչիշեան, Կանիմեան, Տէրմէնճեան, Աբգարեան, Պաղչէճեան, Զոսիմա Հայէք, Պոէնա-
- վենդուրա, Բօպլէթէ, Ֆլորէս, Տէր Մկրտիչեան, Մահտասեան, Փաթափուֆեան, Դիկըր, եւ ձերեճեան ընտանիքներ:

ՅԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

Ալիս Տրամէրեանի մահուան առթիւ Հ.Մ.Մ.ի Տիկնանց Վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալի ամուսինին Օննիկ Տրամէրեանին եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:
Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՅԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

Ալիս Տրամէրեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկ. Կարպիս եւ Թագուհի Տիրամէրեան իրենց խորագգաց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն հանգուցեալի ամուսինին Օննիկ Տրամէրեանին, զաւակներուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:
Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՅԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

Ալիս Տրամէրեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկ. Գալուստ եւ Լենա Տէրտէրեաններ իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ամուսինին՝ Օննիկ Տրամէրեանին, զաւակներուն եւ ընտանեկան պարագաներուն:
Այս առթիւ \$100 տուար կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Յարութիւն Պողարեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Քնար Պողարեաններ իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութեամբ, անձամբ, հեռախօսով եւ այլ միջոցներով մասնակցութիւն բերին եւ ամօքեցին իրենց վիշտը:
Առ այդ \$200 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՅԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

Յարութիւն Պողարեանի մահուան առթիւ Հ.Մ.Մ.ի Տիկնանց Վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Քնար Պողարեաններուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:
Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Յարութիւն Պողարեանի մահուան տխուր առիթով փոխան ծաղկեպսակի եղան հետեւեալ նուիրատուութիւնները:
Առ այդ «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ:

Գրիգոր Պուլատեան եւ Զեփիւռ Տէր Վարդանեան	\$150
Յովսէփ եւ Լիւիա Նաճարեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Կարինէ Տեփոյեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Անի Պէքարեան	\$100
Ազնիւ եւ Նազարէթ Մահսերէճեան	\$50
Տիկ. Ալիս Պողարեան	\$50
Պետրոս եւ Քաթիա Թորոսեան	\$40
Գէորգ Պապաճեան	\$40
Փամպուքճեան ընտանիք	\$40
Անահիտ Արսլանեան	\$30
Հերմինէ Չալեան	\$30

ձուլութիւնները իբրեւ ցեղասպանութիւն, եզրափակած է Թուրքիոյ ներկայացուցիչը:

Ի պատասխան Յեղասպանութիւնը ուսումնասիրող գիտնականներու միջազգային ընկերակցութեան ղեկավար Հենրի Թերլէյնշաճ է, որ այսօր, հաշուի առնելով բոլոր հետազոտութիւնները Հայոց Յեղասպանութեան հերքման նոյնիսկ քննարկումը անիմաստ է.

«Վերջին 50 տարուան ընթացքին ես չէի լսած Հայոց Յեղասպանութեան այսպիսի ուղղակի հերքում: Շնորհակալութիւն զայն պատկերաւոր կերպով ի ցոյց դնելու համար: Սակայն խորհուրդ պիտի

տայի թարմացնել ձեր գրակալութիւնը, քանի որ անիկա շուրջ 30 տարիով հինցած է: Ձեր կողմէն բերուած փաստարկները բազմիցս եւ վաղուց հերքուած են, այնպէս որ կոչ կ'ընէի քիչ մը աշխատանք կատարել, որպէսզի ձեր ըսածը բովանդակութիւն ունենայ: Ըսեմ նաեւ՝ Թուրքիոյ մէջ բազմաթիւ մարդիկ, կիրթ, զարգացածներ լիարժէք ճանչցած են Հայոց Յեղասպանութիւնը, բայց հակառակ ձեր յայտարարութեան, անոնցմէ շատերը անագատութեան մէջ են հիմա կամ նախապէս եղած են անագատութեան մէջ՝ զայն ճանչնալու համար»:

ԽՆԱՍԱԿԱԼ ԿՈՒՋՈՒԻ

Հիւանդ տիկին մը Փաստինայի մէջ կարիքը ունի խնամակալի մը Երկուշաբթիէն Ուրբաթ օրերը 24 ժամ: Շաբաթ եւ Կիրակի օրերը կարիքը չկայ:
Հետաքրքրուողներէն կը խնդրուի հեռաձայնել 626-797-3222 թիւին:

ՄԱԿ-Ի ՄԷՋ ԶՆՆԵԳ

Շարունակուած էջ 14-էն

Ժխտումը ոչ միայն անարգանք է ցեղասպանութեան զոհերու նկատմամբ, այլեւ ճանապարհ կը բանայ յաջորդ ցեղասպանութեան համար:

«Երբ ուսանողներս կը կարգան Ռոն Սունիի ստեղծագործութիւնները, անոնք իրօք սարսափած կը մնան, ցնցուած, զարմացած բռնութիւններու մակարդակով, որոնց միջով անցաւ Օսմանեան Կայսրութեան հայ համայնքը եւ անոնք բացատրութիւն կը պահանջեն», - նշած է Նիւ Եորքի քոլէճի պատմութեան դասախօս էրիք Ուայթսը:

Համաժողովին ներկայ ՄԱԿ-ի մէջ Թուրքիոյ առաքելութեան աշխատակիցը՝ այս ամէնը լսելով՝ ձայնի իրաւունք խնդրած է՝ յայտարարելով, որ Առաջին

աշխարհամարտի վերջին տարիները Օսմանեան Կայսրութեան համար բարդ շրջան էին, որուն ընթացքին տառապած են կայսրութեան բոլոր քաղաքացիները.

«Մարդկութեան պարտքն է հաստատել, որ հայերը տառապած են ճիշդ նոյնքան, որքան Օսմանեան Կայսրութեան միւս քաղաքացիները եւ Թուրքիոյ մէջ տարբեր կարծիքներ արտայայտելը 1915-ի իրադարձութիւններուն վերաբերեալ ժողովրդավարութեան մշակութի մասն է, սակայն, 1915-ի իրադարձութիւնները օգտագործել իբրեւ Թուրքիոյ դէմ թշնամութեան արտայայտման պատրուակ եւ այս հարցը քաղաքական հակամարտութեան հարց դարձնելը անընդունելի է»:

Միջազգային իրաւունքը չի ճանչնար 1915-ի իրադար-

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State: ----- Zip Code: -----

Country: -----

Tel: ----- Email: -----

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«Մանչեսթեր Յունայթեդն» Ուժեղ էր «Մանչեսթեր Սիթիից»

Անգլիայի Պրեմիեր լիգայի 16-րդ տուրի կեղծոնական խաղում «Մանչեսթեր Սիթին» «Իթիթհաուն» ստադիոնում հիւրընկալեց «Մանչեսթեր Յունայթեդն»։ Մանչեսթերեան դերբիում աւելի ուժեղ գտնուեց նորուեգացի Ուլեն-Ֆուլսար Սուլշերի գլխավորած թիմը, որը յաղթանակ տարաւ 2:1 հաշուով։

23-րդ րոպէին խաղի հաշիւը 11 մեթրանոցից բացեց «Մանչեսթեր Յունայթեդն» անգլիացի յարձակուող Մարկուս Ռաշֆորդը։ 29-րդ րոպէին ֆրանսացի յարձակուող Անտոնի Մարսիալի հարուածից յետոյ գնդակը դարպասաձողից անդրադարձով յայտնուեց էդերսոնի պաշտպանած դարպասում։

«Մանչեսթեր Սիթիի» միակ կուրը 87-րդ րոպէին անկիւնայինի խաղարկումից յետոյ գլխի հարուածով խփեց արժենթինացի պաշտպան Նիկոլաս Օտամենդին։

«Մանչեսթեր Սիթիի» այժմ ունի 32 միաւոր եւ Պրեմիեր լիգայի 16-րդ տուրից յետոյ առաջատար «Լիվերպուլից» հետ է մնում 14 միաւորով։ «Մանչեսթեր Յունայթեդը» 24 միաւորով 5-րդ տեղում է։

«Տոտենհեմը» եւ «Լիվերպուլը» Յաղթանակներ Տօնեցին

Անգլիայի Պրեմիեր լիգայի 16-րդ տուրում փոխ-ախոյեան «Լիվերպուլը» արտագնայ խաղում մրցեց «Բորնմութի» հետ։ Յուրբան կլուպի գլխավորած թիմը յաղթանակ տարաւ 3:0 հաշուով։

«Լիվերպուլի» կազմից կուլերի հեղինակ դարձան անգլիացի կիսապաշտպան Ալեքս Օքսլեյդ-Չեմբեռլենը, գոլինեացի կիսապաշտպան Նաբի Կեյտան եւ եգիպտացի յարձակուող Մոհամեդ Սալահը։

Միաժամանակ ընթացող խաղում «Տոտենհեմը» 5:0 հաշուով յաղթանակ տարաւ «Բարնլիի» նկատմամբ։

Անգլիացի յարձակուող Հարի Քեյնը դարձաւ դուբլի հեղինակ։ Աչքի ընկան նաեւ պրագիլացի կիսապաշտպան Լուկաս Մուրան, հարաւ-քորեացի յարձակուող Սոն Հին Մինը եւ ֆրանսացի կիսապաշտպան Մուսա Սիսոնդին։

«Ռեալ Մադրիդ» - «Էսպանիոլ»՝ 2:0

Լա Լիգայի 16-րդ տուրում Մադրիդի «Ռեալը» «Մանտիագո Բեռնաբեռ» ստադիոնում ուժերը չափեց կատալոնական «Էսպանիոլի» հետ։ Ֆրանսացի Զինեդին Զիդանի գլխավորած թիմը յաղթանակ տարաւ 2:0 հաշուով։

Խաղի հաշիւը 37-րդ րոպէին բացեց ֆրանսացի պաշտպան Ռաֆայել Վարանը։ 79-րդ րոպէին ֆրանսացի յարձակուող Քարիմ Բենզեման կրկնապատկեց իր թիմի առաւելութիւնը։

Արքայական ակումբն այժմ 34 միաւորով գլխավորում է Սպանիայի առաջնութեան մրցաշարային աղիւսակը։ «Էսպանիոլը» 9 միաւորով նախավերջին՝ 19-րդ տեղում է։

«Բարսելոնայի» Վստահ Յաղթանակ Տօնեց

Սպանիայի առաջնութեան 16-րդ տուրում կատալոնական «Բարսելոնան» «Կամպ Նոու» ստադիոնում մրցեց «Մալյորկայի» հետ։ Սպանացի էռնեստո Վալվերդեի գլխավորած թիմը յաղթանակ տարաւ 5:2 հաշուով։

Խաղի հաշիւը 7-րդ րոպէին Մարկ-Անդրե տեր Շտեգենի փոխանցումից յետոյ բացեց ֆրանսացի յարձակուող Անտուան Գրիզմանը։ «Բարսելոնայի» առաջատար Լիոնել Մեսին 17-րդ րոպէին խփեց իր թիմի երկրորդ կուրը։ Արգենտինացի յարձակուողը 41-րդ րոպէին դարձաւ դուբլի, իսկ 83-րդ րոպէին՝ հետ-տրիկի հեղինակ։ 43-րդ րոպէին ուրուգուէցի յարձակուող Լուիս Սուարեսը «Բարսելոնայի» գեղեցիկ գրոհն աւարտեց կրկին կուրով։ «Մալյորկայի» կազմից դուբլի հեղինակ դարձաւ խորուաթ յարձակուող Անտէ Բուզդիմիրը։

«Բարսելոնան» այժմ 34 միաւորով գլխավորում է Լա Լիգայի մրցաշարային աղիւսակը։ Նոյնքան միաւոր ունի նաեւ Մադրիդի «Ռեալը»։

«Չելսին» Յունուարին 150 Միլիոն Եւրօ Կը Ծախսի Տրանսֆերների Կրայ

Լոնտոնի «Չելսիի» ղեկավարութիւնը ձմեռային տրանսֆերային պատուհանի ընթացքում թիմի կազմն ուժեղացնելու նպատակով

Աշխարհի եւ Եւրոպայի 6-ակի Ախոյեան Աշոտ Ադամեանը Նուաճեց Նաեւ Ամենաբարձր Տիտղոսը

Լեհաստանի Ռուժիա քաղաքում ընթացող բազմամարտի Աշխարհի գաւաթի խաղարկութիւնում փայլուն յաջողութիւն է գրանցել աշխարհի եւ Եւրոպայի 6-ակի ախոյեան Աշոտ Ադամեանը։

Այս անգամ Ադամեանը նուաճել է նաեւ աշխարհի գաւաթը, որը այս մարզաձեւում ամենածանրակշիւ տիտղոսն է։

63 քաշային կարգի եզրափակչում հայ մարզիկը պարտութեան է մատնել ուկրաինացի Դմիտրի Բեսկոբովնին։ «Ուրախ եմ հերթական տիտղոսիս համար։ Այս յաղթանակը նուիրում եմ բոլոր երկրպագուներին։ Օգտուելով առիթից շնորհակալութիւն եմ յայտնում «Ռոյալ Արմենիա» ընկերութեանը ցուցաբերած աջակացութեան համար», - լրատուամիջոցներին ասել է մարզիկը։

«Ռոման» Կոլագուրկ Ոչ Ոքի Խաղաց «Ինտերի» Հետ

Ֆուտպոլի Իտալիայի առաջնութեան 15-րդ տուրում «Ռոման» Միլանի «Սան Սիրոյ» ստադիոնում մրցեց «Ինտերի» հետ։ Հանդիպումն աւարտուեց ոչ ոքի՝ 0:0 հաշուով։

Հայաստանի ազգային հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը խաղադաշտ էր դուրս եկել «Ռոմայի» մեկնարկային կազմում եւ փոխարինուեց 89-րդ րոպէին։

«Ինտերը» «Ռոմայի» հետ խաղից յետոյ ունի 38 միաւոր եւ ժամանակաւորապէս գլխավորում է մրցաշարային աղիւսակը։ «Ռոման» 29 միաւորով չորրորդ տեղում է։

«Յուվենտուսի» Անակնկալ Պարտութիւն Կրեց

Իտալական Ա Սերիայի 15-րդ տուրում ախոյեան «Յուվենտուսը» Հռոմի «Օլիմպիկո» ստադիոնում մրցեց «Լացիոյի» հետ։ Հանդիպումն աւարտուեց տանտէրերի յաղթանակով՝ 3:1 հաշուով։

Խաղի հաշիւը 25-րդ րոպէին բացեց «Յուվենտուսի» առաջատար Կրիշտիանու Ռոնալդուն։ «Լացիոյի» պրագիլացի պաշտպան Լուիս Ֆելիպե Ռամոսն առաջին խաղակէսի աւելացուած ժամանակում խփեց պատասխան կուրը։ 74-րդ րոպէին սերպ կիսապաշտպան Սերգեյ Միրինկովիչ-Սաւիչն առաջ մղեց «Լացիոյին», իսկ հանդիպման աւելացուած ժամանակում էկուատորցի յարձակուող Ֆելիպե Կայսեդոն խփեց իր թիմի երրորդ կուրը։

«Յուվենտուսն» այժմ 36 միաւորով Իտալիայի առաջնութեան մրցաշարային աղիւսակի երկրորդ տեղում է։ «Լացիոն» երրորդն է՝ 33 միաւորով։ Առաջատարը Միլանի «Ինտերն» է, որն ունի 38 միաւոր։

Սադիօ Մանեն՝ «Լիվերպուլի» Նոյեմբերի Լաւագոյն Ֆուտբոլիստ

Ախոյեանների լիգայի գաւաթակիր «Լիվերպուլի» երկրպագուների ձայների մեծամասնութեամբ սենեգալցի յարձակուող Սադիօ Մանեն ճանաչուել է «Լիվերպուլի» Նոյեմբեր ամսուայ լաւագոյն ֆուտպոլիստ։

Նոյեմբերին Մանեն Պրեմիեր լիգայում մասնակցել է 4 հանդիպման՝ դառնալով 3 կուրի եւ 1 կոլային փոխանցման հեղինակ։

Յիշեցնենք, որ «Լիվերպուլի» Հոկտեմբերի լաւագոյն ֆուտպոլիստ ճանաչուել էր անգլիացի կիսապաշտպան Ալեքս-Օքսլեյդ Չեմբեռլենը։

պատրաստ է ծախսել շուրջ 150 միլիոն եւրօ, տեղեկացնում է The Telegraph-ը։

Ֆրենկ Լեմպարդի գլխավորած մարզչական շտաբի կազմած ցուցակում ընդգրկուել են ֆրանսական «Լիոնի» յարձակուող Մուսա Դեմբելեն, Դորտմունդի «Բորուսիայի» կիսապաշտպան Չեյլոն Սանչոն եւ անգլիական «Քրիսթալ Փելասի» կիսապաշտպան Ուիլֆրիդ Զահան։

Աւելի վաղ Լոզանի մարզական արբիտրաժային դատարանը բաւարարել է «Չելսիի» բողոքարկումը՝ կրճատելով ՖիՖԱ-ի կողմից «Չելսիի» նկատմամբ կիրառուած պատժամիջոցները։

ՖիՖԱ-ն ֆետրուարին «Չելսիի» երիտասարդ ֆուտպոլիստների տեղափոխութեան գործարքներում կեղծիքներ էր յայտնաբերել եւ զրկել էր լոնտոնեան ակումբին 2 տրանսֆերային պատուհանների ընթացքում ֆուտպոլիստներ ձեռք բերելու հնարաւորութիւնից։